

Berichten Buitenland

Voor de Nederlandse agribusiness | jaargang 31, nummer 4, april 2005

- CLIENT Export van start in 2005
- Voorbij rijst en rauwe vis
- Toekomst in groene energie en maniok

Deze maand in

Berichten Buitenland

CLIENT Export van start in 2005

Exportcertificeringsprocessen

Colofon

Berichten Buitenland is een uitgave van de directie Industrie en Handel van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Deze publicatie is bestemd voor het Nederlandse agrarische bedrijfsleven, met als doel informatie te verstrekken over ontwikkelingen op agrarisch handelsgebied, buitenlandse markten, kwaliteit- en etiketteringvoorschriften, wetgeving, landbouwprojecten, handelsbemiddeling, enz.

De berichtgeving van dit blad komt mede tot stand met medewerking van de landbouwraden die zijn verbonden aan de Nederlandse ambassades in het buitenland en de beleidsmedewerkers van de directie Industrie en Handel.

Berichten Buitenland wordt gedrukt op een chloorarme papiersoort, in een inktbesparend FM-raster en wordt verzonden in recyclebare sealbags.

Uitgever:

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit
Directie Industrie en Handel
Bezuidenhoutseweg 73
Postbus 20401
2500 EK Den Haag
www.minlnv.nl/agribusiness

Redactieadres:

Redactie Berichten Buitenland
t.a.v. Mevrouw I. Korving
Postbus 20401
2500 EK Den Haag
E-mail: i.korving@minlnv.nl

Informatie en abonnementen:

Voor informatie over artikelen of een (gratis) abonnement op *Berichten Buitenland* kunt u contact opnemen met de heer J.J.M. Verbeek,
Tel.: +31 (0)70 - 378 40 64
Fax: +31 (0)70 - 378 61 23
E-mail: j.j.m.verbeek@minlnv.nl

Productie:

Exxion Communicatie

Coverfoto:

J.G. van de Vooren, LNV-Raad, Brazilië

ISSN 0920 - 0975

Het overnemen of vermenigvuldigen van artikelen uit *Berichten Buitenland* is alleen toegestaan met bronvermelding.

N.B. Zoals gebruikelijk bij handelsbemiddeling, wordt alle informatie verstrekt buiten de verantwoordelijkheid van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

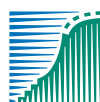
5 Kort graag...

12 Link bekeken

22 Laatste nieuws

24 LNV-bureaus in het buitenland

26 Activiteitenkalender

landbouw, natuur en
voedselkwaliteit

Het primaire doel van de directie I&H is het bevorderen van duurzame en vitale agroketens, alsmede het bijdragen aan een duurzame internationale concurrentiepositie van het Nederlandse agrobiedrijfsleven. Dit zijn tevens de vier kernbegrippen van het werkkterrein van de directie I&H. Onder *duurzame* wordt verstaan: maatschappelijk verantwoord

conform de drie P-gedachte (Profit, People en Planet). *Vitale* houdt in dat wordt gestreefd naar versterking van de internationale concurrentiekracht. Uit *agro* blijkt dat de focus ligt op de landbouw- en voedingssector. *Ketens* verwijst naar een perspectief dat de gehele agrofood-kolom omvat, te weten van primaire sector tot aan de consument.

Voorbij rijst en rauwe vis

Nieuwe lekkernijen in Japan

Toekomst in groene energie en maniok

Reeks 'succesvolle sector' in Brazilië

13 Korte berichten uit het buitenland

Afrika

- 13 Zimbabwe**
Landhervorming

Amerika

- 13 Latijns Amerika**
Matchmaking
- 13 Argentinië**
Akkerbouwgewassen, soja, melkvee
- 14 Brazilië**
Varkensvlees, gewasbeschermingsmiddelen
- 14 Canada**
Workshop kassenindustrie
- 14 Dominicaanse Republiek**
Levensmiddelen
- 14 Verenigde Staten**
Kip, landbouwgewassen, rapport agrarische handel

Azië

- 15 China**
Melkveehouderij
- 15 Japan**
Paprika, export, quarantaine, rijst
- 16 Thailand**
Land- en tuinbouwmanifestatie
- 16 Zuid-Korea**
Rijst

Europese Unie

- 17 België**
Vleeswaren, zuivel, diervoeder
- 17 Denemarken**
Zuivel, varkensvlees
- 17 Duitsland**
Export, landbouwpolitiek
- 18 Finland**
Chemicaliën
- 18 Frankrijk**
Biobrandstof, zuivel, ggo
- 18 Griekenland**
Zuivel
- 19 Ierland**
Zuivel, transport, economie
- 19 Italië**
Genvrije zones, landbouwschade, dierlijk afval
- 20 Nederland**
Bijeenkomst
- 20 Polen**
Poolse suiker overspoelt Europa
- 20 Portugal en Spanje**
Vis
- 20 Spanje**
Transgene gewassen, landbouwmachines, beurzen
- 21 Verenigd Koninkrijk**
Vis, etikettering, aardappelen, voedingsmiddelen

Overig Europa

- 22 Roemenië**
SAPARD, biologische landbouw

CLIENT Export van start in 2005

Het verbeteren van administratieve en logistieke processen bij zowel overheid als bedrijfsleven door het efficiënter inrichten van informatiestromen en controleprocessen van inkomende en uitgaande landbouwgoederen. Dat is het doel van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit voor het gestarte programma CLIENT (Controles op Landbouwgoederen bij Import en Export naar een Nieuwe Toekomst). Na een uitgebreide verkenning van de huidige exportcertificeringsprocessen, is de tijd nu rijp voor de realisatiefase van CLIENT Export.

Fysieke inspecties blijven een belangrijk onderdeel van de controles.

In het voorjaar van 2004 voerden leden van het projectteam CLIENT Export een uitgebreide verkenning uit naar de huidige exportcertificeringsprocessen. Samen met vertegenwoordigers van de certificerende autoriteiten Plantenziektenkundige Dienst (PD) en Voedsel- en Waren Autoriteit/Rijksdienst voor de keuring van Vee en Vlees (VWA/RVV) brachten ze bovendien een studiebezoek aan Nieuw-Zeeland, dat al met een geautomatiseerd systeem (E-cert) werkt. In de zomer van 2004 voerden ze een knelpuntenanalyse uit en deden ze onderzoek naar een door overheid en bedrijfsleven gewenste oplossingsrichting. Ook maakten ze een analyse van alle partijen die een rol (kunnen) spelen in het totale exportproces en van de informatie die deze partijen met de exporterende ondernemer of met elkaar uitwisselen.

Roep om geautomatiseerd systeem

De communicatie tussen partijen vindt momenteel hoofdzakelijk schriftelijk plaats via het exporterende bedrijf. Door de groeiende goederenstroom is dit niet meer adequaat. Een nieuw ondersteunend en geautomatiseerd systeem moet een aanzienlijk aantal van de knelpunten in de huidige wijze van exportcertificering kunnen oplossen. Bovendien is een dergelijk systeem een voorwaarde om nieuwe inspectie-arrangementen te kunnen uitvoeren, waarbij de uiteindelijke

Voordelen voor overheid en bedrijfsleven:

- efficiëntere werkprocedures;
- hergebruik van gegevens (vermindering administratieve lasten);
- minder fouten in het exportcertificeringsproces;
- versnelling in het logistieke proces;
- grotere bedrijfszekerheid in het verkrijgen van onder meer gezondheidscertificaten, bancaire zekerheden, oorsprongsverklaringen en restituties;
- lagere tarieven.

De partijen die naast het exporterende bedrijf betrokken (kunnen) zijn bij het exportproces:

- Certificerende autoriteit (PD of VWA/RVV);
- Autoriteit uit het land van bestemming als deze in Nederland een Pré-shipment Inspectie uitvoert;
- Europese Commissie – indien wordt besloten tot een vorm van elektronisch certificeren op EU-niveau (TRACES);
- Laboratoria en andere keuringsinstellingen – leveren van bepaalde zekerheden (vaak over de teelt of achterliggende productieprocessen) aan het exporterende bedrijf of aan de certificerende autoriteit;
- Dienst Regelingen – exportcertificaten in het kader van CITES en biologische landbouw en achterliggende zekerheden met betrekking tot mannelijk rundvlees;
- Kamer van Koophandel – aanvragen en afgeven van Certificaten van Oorsprong;
- Productschappen – aanvragen van exportcertificaten voor landbouwgoederen met restitutie en afhandelen van restitutie-aanvragen;
- Douane – aangiftes Toestemming Laden, Buitenbrengen en Aangifte ten Uitvoer;
- Vervoerssector – gegevens voor het opmaken van de vervoersdocumenten (Bill of Lading of Airway Bill);
- Bancaire sector – gegevens die nodig zijn voor financiële zekerstellingen.

‘Groeiende export vraagt om automatisering’

certificering zich veel meer baseert op reeds door de bedrijven gehanteerde kwaliteitssystemen en eerder in het productieproces uitgevoerde inspecties.

Als indicatie voor de kosten gaat het projectteam CLIENT Export uit van de NZD 16 miljoen (circa € 10 miljoen) die Nieuw-Zeeland kwijt was aan de ontwikkeling en bouw van zijn geautomatiseerde systeem.

Wat staat er in 2005 te gebeuren?

Voor 2005 staan de volgende activiteiten en analyses op het programma:

Uniformering gegevenssets export

In de analyse voor het totale exportproces zijn de volgende aangiftes geïdentificeerd:

- aangiftes aan Douane;
- aanvraag voor een exportcertificaat aan PD of VWA/RVV;
- aanvraag voor een Certificaat van Oorsprong bij de Kamer van Koophandel;
- aanvraag voor een exportcertificaat voor landbouwgoederen met een marktordering met restituties bij het Productschap;
- aanvraag voor een CITES-verklaring bij Dienst Regelingen of PD;
- aanlevering van gegevens over de zending voor het opmaken van een Bill of Lading of een Airway Bill aan de vervoerder.

Voor het aangevende exporterende bedrijf of de expediteur is het van belang dat deze gegevens qua definitie en format op elkaar afgestemd zijn. Ook voor de overheidsorganisaties die elektronisch met elkaar willen communiceren, is afstemming van deze gegevens belangrijk. Bovendien vraagt het internationale standaardiseringproces dat momenteel in volle gang is (UN-CEFACT, CODEX, EU, APEC) om uniformering van de aangiftes.

Informatieanalysesysteem

De exportcertificering kent een aanzienlijke technische en organisatorische complexiteit. Ook de omvang van het werkkterrein is aanzienlijk:

- Zowel in het fytosanitaire als in het veterinaire veld is er sprake van een groot aantal product-land-combinaties met vaak een eigen set van af te geven garanties. Veel van de ‘zekerheden’ die de certificerende dienst moet hebben om de garanties te kunnen afgeven, kunnen bovendien niet verkregen worden door een fysieke inspectie. Ze zijn bijvoorbeeld afkomstig van door het bedrijf of door andere inspectiediensten of laboratoria uitgevoerde onderzoeken.
- De af te geven garanties zijn niet constant in de tijd. Door oorzaken in Nederland (dierziektes, plantenziekten, verontreinigingen), in combinatie met veranderende

Veel van de controle handelingen spelen ook nu al 'achter het beeldscherm' af.

eisen van derde landen, worden vaak nieuwe garanties toegevoegd of moeten de zekerheden achter een garantie grondiger bewezen worden.

- Er zijn veel bedrijven en organisaties uit het bedrijfsleven betrokken bij het inrichten en het uitvoeren van de exportinspecties.
- Bij het proces van exportcertificering is een groot aantal medewerkers betrokken van zowel de PD als de VWA-RVV. Bovendien is dit proces niet geconcentreerd op enkele hoofdlocaties.
- Het proces van exportcertificering moet vaak onder een aanzienlijke tijdsdruk worden uitgevoerd.

Gezamenlijke technische infrastructuur

Uit eerdere analyses is gebleken dat de onderstaande standaarden en afspraken over de infrastructuur nodig zijn:

- Een standaard ten aanzien van 'veilig computerverkeer' tussen de exporterende bedrijven en de betrokken instanties en tussen de instanties onderling.
- Een standaard voor het berichtenverkeer. Gezien de huidige acceptatie in de markt wordt hierbij gekozen voor de EDI-standaard. Wanneer nieuwe standaarden even ver zijn ontwikkeld, kunnen ze indien gewenst worden toegevoegd.
- Een standaard voor 'gewaarmerkte documenten'.
- Een standaard voor het geautoriseerd raadplegen van systemen van partnerorganisaties.

De vragen die aan de keuze van de standaarden voorafgaan, dienen te zijn beantwoord voordat met het ontwerp en de realisatie van de systemen begonnen kan worden. De gevonden antwoorden kunnen bovendien van invloed zijn op de kostenparagraaf voor de verdere realisatie van systemen en infrastructuur.

moeten worden overhandigd. Deze inventarisatie vormt de basis voor het project 'analyse papierloze douane-aangifte landbouwgoederen'. Een werkgroep zal per documentsoort bepalen of het de moeite waard is een alternatief te ontwikkelen en welke alternatieven mogelijk zijn.

‘ICT bevordert internationale standaarden’

Overige trajecten

Prototype exportcertificering

De praktijk van de exportcertificering biedt een zeer gevarieerd beeld. Verschillen tussen de productsectoren, al dan niet in combinatie met de verschillen tussen de landen van bestemming, maken het er niet eenvoudiger op. Omdat een groot aantal van de tijdkritische zendingen afkomstig is uit Afrikaanse landen, is samen met het bedrijfsleven het idee ontstaan in samenwerking met Oeganda te komen tot een elektronisch certificeringssysteem ('prototype' voor de export van snijbloemen uit Oeganda naar Nederland). Het is op dit moment nog niet zeker of dit initiatief verder tot ontwikkeling komt.

Papierloze Douane-aangifte

De Belastingdienst/Douane inventariseert momenteel welke documenten nog fysiek

Majeure operatie

Het nieuw te ontwikkelen ondersteunende en automatiseringssysteem voor de exportcertificering van landbouwgoederen zal voor LNV een majeure operatie worden. In de toekomst kan een dergelijk systeem, afhankelijk van beleids- en politieke wensen, verder uitgebouwd worden. De overheid kan daarbij de garanties aan de autoriteiten in derde landen verstrekken, toezien op de waarborging van de zekerheden en hiertoe bijvoorbeeld gerichte audits (laten) uitvoeren. Ook de verstrekking van diverse, goed omschreven en geprotocolleerde zekerheden door andere, niet-overheidsorganisaties moet mogelijk worden met dit systeem.

Programmaleiding CLIENT,
Frederik Heijink
Lauran Matthijssen

Kort graag...

In deze rubriek willen we de lezer laten kennismaken met de landbouwwattachsés. Contact met hen vindt vaak alleen telefonisch plaats. Het is altijd leuk een persoon die je via de telefoon kent, op een andere manier te leren kennen.

12 vragen aan Menno van Genne

Menno van Genne op bezoek bij een kleine zuivelfabriek in Tres Arroyos. De fabriek is van Walter Zandstra, zoon van Nederlandse immigranten.

Wat staat er op uw visitekaartje?

Op mijn kaartje staat Menno van Genne, Consejero Agrícola. Sinds augustus 2003 ben ik LNV-Raad in Buenos Aires, met als werkgebied Argentinië, Chili en Uruguay. De functieaanduiding levert in het Spaans altijd problemen op, omdat *agricola* eigenlijk alleen op plantaardige productie slaat.

Wat heeft u het meest verwonderd bij de kennis-making met uw werkerrein?

Ik had de neiging om de verschillende landen in Zuid-Amerika over één kam te scheren, maar de verschillen zijn erg groot. Zo is Chili beter georganiseerd, gemakkelijker te 'vatten' en sterker op de export gericht dan Argentinië. En het vriendelijke Uruguay voelt zich een beetje weggedrukt tussen de grote burens Brazilië en Argentinië.

Wat is op uw werkerrein de grootste gemiste kans?

Nederland mist hier kansen, omdat ons bedrijfsleven vooral in oostelijke richting kijkt. In deze regio heeft de Nederlandse zuivel kansen laten liggen door vooral te mikken op handel en te weinig op investeringen. Een land als Nieuw-Zeeland is hier heel anders mee omgegaan.

Wat moet iedereen weten over het land waar u werkt?

Iedereen die iets wil in deze regio, moet zich realiseren dat

dit zonder kennis van het Spaans heel moeilijk gaat en dat hier zaken worden gedaan op basis van persoonlijk contact. In het begin zal geïnvesteerd moeten worden in het zoeken naar goede lokale vertrouwenspersonen.

Wat moet je nooit doen in het land waar u werkt?

Doe niet mee aan het bekritisseren van Argentinië, maar wijs eerder op positieve punten. En geen steekpenningen aannemen, want dan is het eind snel zoek.

En wat juist wél?

Laat het merken als je niet tevreden bent over bijvoorbeeld de geleverde kwaliteit. Men neemt hier veel voor lief, maar klagen helpt.

Wat is het toppunt van plezier in uw werk?

Bijdragen aan de totstandkoming van een nieuwe handelsstroom, een joint venture of een vruchtbaar contact tussen kennisinstellingen door personen of bedrijven met elkaar in contact te brengen.

Noem tenminste één dagelijks terugkerende bezigheid.

Ondanks de afstand leven we hier heel dicht bij Nederland. Zo lezen we op het LNV-bureau elke dag de e-mailversie van de knipselkrant van LNV en de web-editie van de NRC.

Wat is uw grootste irritatie?

Dat ik na drie jaar niet perfect Spaans spreek. In het begin gaat het leren van een taal heel snel, maar het vervolmaken is een moeizaam proces.

Aan u de keuze: meer of minder regelgeving, en welke wet of regel zou volgens u onmiddellijk op de helling moeten?

Hoewel het slecht zou zijn voor de werkgelegenheid – mensen worden hier ingehuurd om in de rij te gaan staan – zou ik elke regelgeving willen veranderen waarbij mensen langer dan tien minuten in de rij moeten staan.

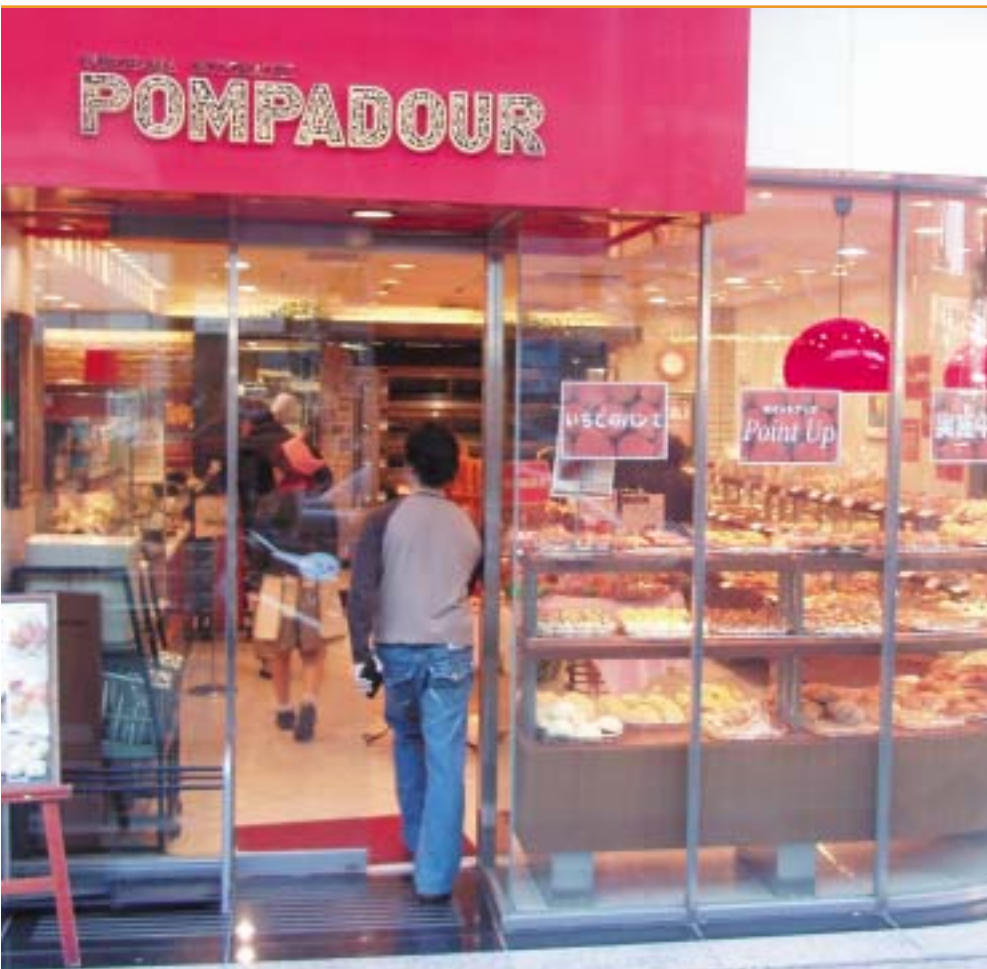
Wat mist u het meeste van Nederland?

De Nederlandse seizoenen, winter in juli en zomer rond kerst went nooit. En pittige oude kaas.

Uw sleutelwoord voor de toekomst?

De Nederlandse landbouw kan alleen groot blijven door een sterke internationale oriëntatie. Weten wat er in de wereld te koop is en wat er verkocht kan worden. Zoals steeds zullen we hierbij prioriteiten moeten stellen; beter ergens goed aanwezig zijn dan door gebrek aan aandacht een mislukking over je afroepen.

Vorbij rijst en rauwe vis

Brood is populair aan het worden en daar hoort een Frans imago bij.

Vroeger hield Japan het buitenland op veilige afstand. Nederland kan erover meepraten: van 1641 tot 1858 had ons land het exclusieve recht om handel te drijven met Japan, zij het vanaf het eilandje Deshima in de Baai van Nagasaki. Nu, aan het begin van de 21e eeuw, kijkt Japan met heel andere ogen naar het buitenland. Het aantrekken van buitenlandse investeringen is één van de prioriteiten van het kabinet van premier Koizumi. Het kabinet

onderkent dat buitenlandse ondernemingen goed zijn voor de werkgelegenheid. En mede dankzij het feit dat Renault er op spraakmakende wijze in slaagde het autobedrijf Nissan van de ondergang te redden, zijn Japanners er nu van overtuigd dat het binnenhalen van buitenlanders een heilzaam effect kan hebben op de eigen industrie. Een sector die daarbij uitstekend baat bij kan hebben, is de levensmiddelenindustrie.

Japanners zijn altijd in voor nieuwe lekkernijen uit het Westen. Bovendien is Japan een uitstekende basis voor de verovering van andere Aziatische markten. Dit maakt Japan tot een land met uitstekende investeringskansen voor Nederlandse ondernemers in de agrarische sector.

Lage zelfvoorziening

Japan is met zijn 127 miljoen inwoners en tweede grootste economie ter wereld de grootste importeur van landbouwproducten. De zelfvoorziening, uitgedrukt in calorieën, bedraagt ongeveer 40%. Het enige product waarvoor Japan min of meer zelfvoorzienend is, is rijst. De bescherming van de rijstmarkt is de centrale pijler van het landbouwbeleid. De sterk vergrijsde boerenstand is slechts voor een zeer beperkt deel afhankelijk van een landbouwinkomen. Een belangrijke reden voor de lage zelfvoorziening is vooral ook de enorme verscheidenheid aan voedsel die vandaag de dag in zwang is in Japan. De dagen van slechts rijst en rauwe vis waren over toen Japanse toeristen in de economische hoogtijdagen over de grens gingen kijken.

‘Japanse consument is deskundig, kieskeurig en veeleisend’

*Automaten vind je overal in Japan.
Coca Cola boekt meer dan de helft
van zijn omzet op deze wijze*

Omvangrijke en dynamische markt

Japanse consumenten zijn deskundig, kieskeurig en veeleisend en ze zijn goed bekend met de authentieke smaakbeleving van veel Westerse producten. Ze hebben bovendien een hoog inkomen en zijn bereid te betalen voor de veiligheid van producten. De consumptie van vlees, zuivel, brood, banket en kant-en-klare producten is de laatste jaren sterk toegenomen. Nederlandse ondernemingen die hierop inspelen en vaak ook een vestiging ter plekke hebben, zijn onder andere DSM, DMV, Nutreco, Friesland Foods en Avebe. De totale omvang van de Japanse markt voor voedsel en dranken wordt door de Rabobank geschat op maar liefst US\$ 730 miljard. Een positie verwerven op een dergelijk omvangrijke markt kan op zich al een reden zijn om te investeren in Japan. De markt heeft bovendien een paar eigenaardigheden in zich die het nog eens extra de moeite waard kunnen maken. Eén daarvan is het kunnen bijhouden van de productontwikkeling. De dynamiek van de Japanse markt is sterk.

Steeds nieuwe producten

Het Belgische Puratos, leverancier van broodverbetersaars en banketmixen, heeft sinds 1992 een dochteronderneming in Japan. Duco Delgorge, de Nederlandse manager van de onderneming, onderschrijft het belang van een lange adem in Japan. "Het zakendoen is gebaseerd op onderling vertrouwen met je klanten. Dat kan een rem zetten op een snelle expansie, maar verschaft wel een stevig fundament voor stabiele groei". De markt oriënteert zich steeds op nieuwe producten. "We zagen eerst de supermarkten zich richten op croissants en *Danish pastries*, nu begeleiden we speciaalbakkerijen in de ontwikkeling van Italiaanse broodvariëteiten. Ook chocolade voor de verwerkende industrie is een goed lopend product geworden". Sinds 2002 heeft Puratos een testbakkerij ingericht. Niet minder dan tien medewerkers zijn in dienst om de klanten bij te staan in nieuwe productontwikkeling. Wie daarin kan excelleren, kan in Japan grote successen boeken.

‘Ruim 400 producten met gezondheidslabel’

Functionele voeding

Ook de consumptie en productie van functionele voeding is in het oog springend. De zuivelonderneming Yakult is een bedrijf dat hiermee ook in Europa bekend is geworden. Het Franse Danone heeft de onderneming in het verleden trachten in te lijven, maar is nooit verder gekomen dan een aandeelhoudersbelang van 19%. Ook op dit gebied speelt productontwikkeling een grote rol. Coca-Cola is eveneens zeer actief in deze

markt en brengt in *cross branding*-samenwerking met de cosmeticagigant Shiseido een assortiment drankjes op de markt dat goed is voor de huid. De Japanse consument toont zich zeer gevoelig voor gezondheidsclaims van functionele producten. De Japanse overheid heeft dergelijke producten altijd een belangrijke rol toegedicht in het tegengaan van de gevolgen van de vergrijzing en de Japanse wetgeving staat aanzienlijk ruimere claims toe dan in de EU het geval is.

De Franse restaurant- annex bakkerijketen Paul serveert typische broodlunches in quasi-authentieke setting.

*Vis is traditioneel populair
en altijd vers*

‘Onderling vertrouwen als basis voor zakendoen’

De afgelopen tien jaar hebben ruim 400 producten een gezondheidslabel weten te verwerven. Naar verwachting zal in de toekomst vooral het segment van seniorenvoedsel sterk groeien.

Samenwerken met Japanse bedrijven

Ondanks het feit dat de Japanse landbouw moeite heeft om te kunnen concurreren, is een aantal sterk gediversifieerde Japanse agrobedrijven in Oost-Azië en ver daarbuiten toonaangevend. Bedrijven als Ajinomoto, Kikkoman, Nippon Suisan, Nichirei, Yakult, Morinaga en Nissin zijn in heel de wereld bekend. Brouwerijen als Kirin en Suntory zijn belangrijke spelers in de sierteelt, onder andere door Nederlandse ondernemingen als

Fides en Hiljo in te lijven. Handelshuizen als Mitsubishi, Mitsui, Marubeni en Itochu hebben in heel de wereld vestigingen. Een strategische verbintenis aangaan met een Japanse onderneming kan grote voordelen bieden om andere markten in Azië te veroveren, om te beginnen die van China. Maar niet alleen daar. De mogelijkheden van Japanse ondernemingen om zich in eigen land met primaire landbouw bezig te houden zijn door dereguleringsprogramma's van de overheid vergroot. Ze mogen weliswaar nog geen landbouwgrond verwerven, maar kunnen wel langdurige pachtcontracten aangaan. De tomatenverwerker Kagome kan daardoor ineens een speler van formaat worden in het verssegment.

Klein marktaandeel is grote omzet

Een voordeel van Japan boven andere landen in Azië voor investeerders is zonder twijfel de voortreffelijke infrastructuur, de rechtsbescherming en de kwaliteit en toewijding van het personeel. Japan is een aantrekkelijke markt, waar een klein marktaandeel al snel een grote omzet betekent. Een veraf gelegen markt ook. Elke agro-ondernemer voor wie het te ver is om te denken aan fysieke investeringen, zou op z'n minst moeten overwegen tijd en aandacht te investeren in deze grote, dynamische en lucratieve markt.

Frederik Vossenaar
LNV-Bureau Tokio

Websites met nuttige informatie over investeren in Japan:

<http://www.jetro.go.jp>

Site van de Japanse Organisatie ter Bevordering van de Buitenlandse Handel. Deze site bevat allerlei nuttige informatie en handige links binnen Japan.

<http://www.oranda.or.jp>

Site van de Nederlandse ambassade in Tokio, met veel actuele informatie over landbouwontwikkelingen, en links naar Japanse ministeries en handelsstatistieken.

<http://www.atojapan.org> en
<http://www.fas.usda.gov>

Sectorrapporten van de Amerikaanse ambassade.

De Tsukiji-vismarkt van Tokio waar dagelijks 2.500 ton vis wordt verhandeld.

In de reeks 'de meest succesvolle sector', komen in dit nummer twee sectoren in Brazilië aan bod.

Toekomst in groene energie en maniok

Brazilië exporteerde in 2004 maar liefst 2,26 miljard liter alcohol, bijna drie keer zoveel als in 2003. Een grotere vraag op de buitenlandse markt, het enorme succes van de Flex-motor en de oliecrisis in de Verenigde Staten veroorzaakten deze toename. Naast suiker gebruikt Brazilië ook soja en maniok als basis voor alternatieve energiebronnen. Door de toenemende behoefte aan biobrandstof hoopt Brazilië de aanwezige technologie voor de productie van alcohol uit maniok te kunnen verkopen en denkt het land dat er meer ruimte op de wereldmarkt zal ontstaan voor Braziliaanse maniok in vooral de voedingsmiddelenindustrie.

De introductie van de Flex-motor heeft een forse stimulans aan de nationale consumptie van alcohol als autobrandstof gegeven. In 2004 werden 328.774 flex-fuel auto's verkocht (circa 20% van het totaal aantal autoverkopen). Samen met de 'ethanol'-auto was de flex-fuel auto goed voor een groei van 348,6% ten opzichte van 2003. In Brazilië vormen logistiek, opslag en de wetgeving op energiegebied echter nog belemmeringen voor het gebruik van alcohol als autobrandstof. Door het huidige belastingsysteem is import van olie bovendien vooralsnog goedkoper dan het aanwenden van alcohol uit een naburige deelstaat. Toch is er een strategische marktpositie gecreëerd die vooral met het wegvallen van de EU-subsidie voor suiker alleen nog maar zal kunnen toenemen. Als belangrijkste strategische markten ziet de sector India, Thailand, China, Japan, Colombia, Guatemala, de VS en de EU.

Energie in een globaal perspectief

Volgens de gerenommeerde Universiteit van Campinas (UNICAMP) en het Technologie Centrum voor Suiker (COPERSUCAR) is er voor de nabije toekomst geen ander alternatief dan alcohol voor het wegvallen van de olieproductie. Bovendien stijgt de vraag door de groei van landen als China. Ook de handel in CO₂ is met de inwerkingtreding van het Kyoto-verdrag voor Brazilië uitermate lucra-

De verkoop flex-fuel auto's groeide in 2004 ca. 350 %.

tief geworden. Er is een toekomst voor nieuwe technologieën, zoals de vergassing van suikerriet en verbeterde vergistingsmethodes, zoals enzymatische vergisting. Behalve suiker en alcohol gebeurt er ook veel op het gebied van biodiesel als vervanger van diesel uit aardolie. Het gebruik van diesel is in

Brazilië uitsluitend toegestaan voor bussen, vrachtauto's en tractoren, maar gezien het grote aandeel van het wegtransport in het goederenvervoer in Brazilië gaat het om aanzienlijke volumes. Ethanol is tevens van belang bij de ontwikkelingen rond brandstoffen en bioplastics.

Pomphouder is tevreden over zijn omzet in alcohol.

Biodiesel

Eind 2004 heeft de Braziliaanse overheid het programma voor biodiesel gelanceerd. Het is de bedoeling in 2005 een percentage van 2% biodiesel toe te voegen aan de reguliere diesel. Dit percentage moet in 2009 zijn opgelopen tot 5. Het oliebedrijf Petrobrás heeft aangegeven de komende jaren een bedrag van US\$ 280 miljoen te zullen investeren in de ontwikkeling en het gebruik van alternatieve energiebronnen. Een aanzienlijk deel hiervan zal betrekking hebben op biodiesel. In Brazilië zal het product vooral worden bereid uit de Mamona of Ricinus communis, de belangrijkste grondstof voor 'wonderolie'.

Maniok: van eenvoudige knol naar hoogwaardig zetmeel

Met het oog op de behoefte aan biobrandstof rekt Brazilië erop dat een deel van de Thaise productie van maniok voor de productie van ethanol ingezet zal worden. Daarmee komt er ruimte op de wereldmarkt voor Braziliaanse maniok. Tegelijkertijd hoopt Brazilië de aanwezige technologie voor de productie van alcohol uit maniok te kunnen verkopen.

Maniok (*Manihot esculenta* L.) is ook bekend als cassada, cassava, manioc, yuca, tapioca, mandioca, shushu, muk shue, cassave, maniok, tapioka, imanoka, maniba, kasaba of katela boodin en behoort tot de familie van de Euphorbiaceae of wolfsmelkachtigen.

Mogelijkheden voor ethanol en buitenlandse samenwerking

Verwacht wordt dat de lokale consumptie van ethanol in 2005 omstreeks 25 miljard liter per jaar zal bedragen. De export zal uiteraard vooral afhankelijk zijn van de wereldwijde autobrandstofmarkt. Maar het autobrandstofverbruik in China en India alleen al is in de laatste jaren verdrievoudigd. De wereld-

vraag wordt momenteel al geschat op meer dan 7,5 keer de huidige Braziliaanse productie. Om aan een dergelijke grote vraag te kunnen voldoen, is uitbreiding van het teeltareaal noodzakelijk met meer dan 10 miljoen ha. De huidige oppervlakte aan suikerriet is 5,4 miljoen ha. Ter vergelijking: de sojateelt legt momenteel beslag op een oppervlakte van circa 21 miljoen ha.

Ethanol export 2004 (miljoen liter)	
VS	592,7
India	400,9
Zwitserland	297,1
Japan	148,9
Nigeria	126,3
Korea	112,3
Overig	581,8
Totaal	2.260,0

Balans van de suikerriet oogst	2003/04	2004/05	variatie %
Suikerriet (mln. ton)	299,39	327,14	9,27
Suiker (mln. ton)	20,44	22,05	7,88
Alcohol anhydraat (mln. ltr.)	8,05	7,29	-9,44
Alcohol hydraat (mln. ltr.)	5,02	6,25	25,5
Export*			
Suiker (mln. ton)	12,91	14,3	10,7
Alcohol (m³)	762.147	2.260.072	196,5
* 2004/05-tot november		bron: Gazeta Mercantil	

Prijzen brandstof per liter:
 alcool : € 0,52 (verbruik is ca. 30% meer dan benzine)
 Gasolina* comum € 0,64 (ongelood 90-octaan)
 Gasolina Aditiv € 0,65 (gelode benzine)
 Diesel € 0,475

*Benzine in Brazilië bevat 75% benzine en wettelijk verplicht 25% alcohol

De teelt van maniok speelt een belangrijke rol in Brazilië. Het gewas vormt een belangrijke bron van energie voor mens en dier en levert ook veel werkgelegenheid op in vooral het arme noordoosten van het land. Maniok en zijn derivaten hebben een aandeel van ruim 10% in de totale voedselconsumptie van mensen in die regio met veel lage inkomens (€ 75,- per maand). Het zetmeel van maniok wordt in grote

omdat het transparanter is dan maïszetmeel, een hoge viscositeit heeft en vezels beter aan elkaar verbindt.

De huidige productie in Brazilië bedraagt ongeveer 600.000 ton per jaar. Dit zou gemakkelijk kunnen worden opgevoerd tot 2 miljoen ton, een verhoging van de handelswaarde met US\$ 350 miljoen.

De markt voor het concurrerende maïszetmeel wordt volledig gedomineerd door

drie bedrijven: Cor Products do Brasil, Cargill Agricola S/A en National Starch Chemical. De markt voor maniokmeel kent onder meer Avebe do Brasil Ltda., Halotek Fadel Industrial Ltda. en Cargill Agricola S/A als grote spelers, maar is meer open en kent meer concurrentie. Interessant is de belangstelling van het Nederlandse bedrijfsleven voor maniokmeel.

‘Ruimte op de wereldmarkt voor Braziliaanse maniok’

hoeveelheden toegepast in de papier-, textiel-, metaal- en voedingsmiddelenindustrie en wordt gebruikt bij de productie van lijmen en medicijnen en zelfs bij het olieboeren.

De bekendste toepassing van zetmeel in de voedingsmiddelenindustrie is als verdikkingsmiddel in sauzen. Maniokmeel kan bij een lagere temperatuur worden verwerkt dan het in aanschaf goedkopere maïszetmeel.

Hierdoor is de verwerking van maniokmeel makkelijker en goedkoper.

De vleessector is bereid tot 20% meer te betalen voor de betere eigenschappen van maniokmeel. Bij gelijke prijzen preferereert ook de papierindustrie voor de betere papier-soorten maniokmeel. In de textielindustrie wordt de voorkeur gegeven aan maniokmeel

Consumptie per capita per jaar van maniokmeel

Bevolkingscentra	1987	1996	Variatie %
Recife	0.16	0.23	43.8
Salvador	0.24	0.3	25.0
Brasília	0.89	0.76	- 14.6
Goiânia	1.54	1.24	- 19.5
Belém	2.1	1.61	- 23.3
Fortaleza	2.2	1.54	- 30.0
Porto Alegre	0.26	0.18	- 30.8
Curitiba	0.34	0.22	- 35.3
Belo Horizonte	0.91	0.44	- 56.0
São Paulo	0.21	0.08	- 61.9
Rio de Janeiro	0.15	0.03	- 80.0

Bron: IBGE 2002

Braziliaanse markt voor maïs- en maniokzetmeel

Producten (ton)	Maïs	%	Maniok	%	Totaal	%
Gehydrolyseerd	595000	58.3	65000	11.2	660000	41.3
Onbewerkt	288000	28.2	312000	54.0	600000	37.5
Gemodificeerd	60000	5.9	120000	20.8	180000	11.3
Maniokmeel	-	-	50000	8.7	50000	3.1
Overig	77000	7.5	31000*	5.4	108000	6.8
Totaal	1020000	100.0	578000	100.0	1598000	100.0
%	63.8		36.2		100.0	

Bron: FGV; * Incl. 18000 ton geëxporteerd

‘Ethanol goed alternatief voor olie’

Ethanolovereenkomst met Japan

Brazilië sloot voor de uitvoering van het Braziliaanse programma ‘Energie uit Landbouw’ een akkoord met de Japanse Bank voor Internationale Samenwerking.

Dit akkoord faciliteert investeringen in de aanplant van suikerriet, in de uitbreiding van bestaande en de oprichting van nieuwe destilleerderijen en in de infrastructuur, de opslag en het transport van ethanol. Japan wil hiermee de levering van de jaarlijks benodigde 1,8 miljard liter ethanol door Brazilië zeker stellen. In 2003 heeft de Japanse overheid een wet aangenomen die de toevoeging van maximaal 3% ethanol aan benzine toestaat. Daadwerkelijke uitvoering hiervan zou betekenen dat 79,6% van de totale Braziliaanse ethanolexport naar Japan zal gaan.

Op diverse plaatsen in Brazilië zijn verschillende Nederlandse ondernemingen actief. De Nederlandse industrie staat wereldwijd bekend om de hoge kwaliteit van de machines die noodzakelijk zijn om het zetmeel te extraheren. Naast de productie van zetmeel en derivaten is ook de productie van bioplastics uit dit zetmeel een ‘Nederlandse’ aangelegenheid.

Jos G. van de Vooren
LNV-Raad te Brasília

Link bekeken

SEICA

<http://seica.info>

De ontwikkelingen op het gebied van *tracing & tracking* gaan hard in Japan. Omdat iedere consument direct toegang tot internet heeft via zijn mobiele telefoon, kan hij zich informeren op het aankoopmoment zelf. Op de SEICA-site van het Japanse Food Research Institute geven 2.000 producenten van groenten en fruit informatie over hun productiemethoden.

Wanneer de Japanse consument op de site het SEICA-nummer van het door hem aan te schaffen product intikt, krijgt hij informatie over de teler, de transporteur en het product. De Japanners maken dankbaar gebruik van deze mogelijkheid om de herkomst van hun groenten en fruit te achterhalen. De virtuele afstand tussen kweker en consument wordt op deze manier geweldig verkleind.

LNV-bureau Peking

www.hollandinchina.org

Het LNV-bureau van de Nederlandse ambassade in Peking heeft zijn website www.hollandinchina.org aangepast aan de nieuwe stijl van de LNV-homepage. De rubriek ‘nieuws’ vormt de basis van de site. Hier staan korte verslagen met foto's van evenementen waarbij het LNV-bureau betrokken is geweest. Daarnaast kunt u op de site terecht voor een overzicht van beurzen, brochures, handige links, contactgegevens en een plattegrond met routebeschrijving. Omdat de doelgroep bestaat uit zowel Nederlandse als Chinese bedrijven en instellingen, is de site tweetalig. Het LNV-bureau is een onderdeel van een groot Nederlands economisch netwerk voor het bedrijfsleven in China, dat permanent tot uw beschikking staat met drie consulaten en zeven NBSO's (Netherlands Business Support Offices).

Afrika

ZIMBABWE

LNV-raad Nairobi

> Landhervorming

De één zijn nood is de ander zijn brood

Door het landhervormingsbeleid in Zimbabwe moesten veel blanke

boeren het veld ruimen, zijn 4.000 commerciële bedrijven verdwenen en staan meer dan 300.000 landarbeiders zonder inkomen op straat. De productie van maïs, graan, soja en groenten is drastisch verminderd. Zimbabwe, eens het land met één van de grootste opbrengsten

maïs per ha ter wereld moet nu maïs importeren uit onder meer Zuid-Afrika. Wereldwijd was Zimbabwe de tweede tabaksproducent, na Brazilië. Het aandeel van 20% van Zimbabwe op de wereldmarkt voor kwaliteitstabak is inmiddels teruggelopen naar 4%. Meer dan 340 tabaksboeren zijn uitgeweken naar omringende landen, onder meer naar Zambia, Mozambique, Malawi en Tanzania. Tabakshandelaars als Universal kopen nu de tabak in deze landen op, met als gevolg dat de verkoop van tabak in Zimbabwe nog verder is achteruit gegaan.

Het landhervormingsbeleid is een belangrijke component in het politieke machtsspel van president

Mugabe. Bij de vorige verkiezingen wist hij door dit beleid aan de macht te blijven. Bij de aanstaande verkiezingen zal hij proberen stemmen voor de regeringspartij ZANU-PF te winnen door voedsel te verstrekken aan aanhangers van deze partij. Het World Food Programm van de Verenigde Naties schat dat 41% van de in totaal 12 miljoen zielen tellende bevolking tot de oogst in april/mei geen of te weinig voedsel zal hebben.

Amerika

LATIJS AMERIKA

LNV-raad Buenos Aires

> Matchmaking

Al-Invest Latijns Amerika

De Amsterdamse Kamer van Koophandel treedt op als coördinator in Nederland voor het Europese Al-Invest programma. Doel van dit programma is het bevorderen van handel tussen Latijns Amerika en Nederland en de EU, waarbij het zich specifiek richt op het MKB.

Voor de onderstaande vier landbouwbeurzen verzorgt de Kamer van Koophandel een matchmakingprogramma. U kunt (gratis) een programma laten opstellen door de KvK op basis van uw bedrijfsprofiel en de bedrijfsprofielen die in Latijns Amerika zijn gemaakt.

Voor meer informatie kunt u zich wenden tot John Nibbering, telefoon: 020 - 5314619, of e-mail: jnibbering@amsterdamkvk.nl.

- Agromix, 21 t/m 24 juni, Porto Alegre, Brazilië (zie www.agromixfeira.br)
- Agroexpo, 14 t/m 24 juli, Bogota, Colombia (zie www.agroexpo.com)
- Exposición Rural, 21 juli t/m 2 augustus, Buenos Aires, Argentinië (zie www.exposicionrural.com.ar)
- Hortifrut, 1 t/m 4 december, Mar del Plata, Argentinië (zie www.hortifrutexpo.com.ar)

Eerste export melkvee in 50 jaar

Tijdens het bezoek van de Venezolaanse president Chávez aan Argentinië is bekendgemaakt dat Venezuela een groot aantal melkkoepen van het zwartbonte ras Hollando Argentino heeft gekocht. Het centrum voor kunstmatige inseminatie Ciale heeft 878 dieren geleverd voor circa US\$ 1 miljoen. De totale aankoop bedraagt 4.000 koeien.

ARGENTINIË

LNV-raad Buenos Aires

> Akkerbouwgewassen | soja | melkvee

Rentabiliteit teelt soja, maïs en tarwe loopt terug

Door dalende wereldmarktprijzen en kostenstijgingen is het afgelopen jaar de rentabiliteit van de teelt van de grote akkerbouwgewassen sterk gedaald. De prijzen van soja, maïs en tarwe gingen met respectievelijk 40%, 35% en 32% per ton omlaag. Hoewel 2004 een recordoogst van 82 miljoen ton liet zien (in 2003 was dat 69,5 miljoen ton), was de opbrengst in dollars

17% lager. De voorzitters van de landbouworganisaties hebben er op grond van deze cijfers bij de regering op aangedrongen de veel bekritiseerde belasting op export te verlagen of af te schaffen. Deze belasting bedraagt bij onverwerkte producten maximaal 25%.

Niet gecertificeerd genetisch gemodificeerd sojazaad

In Argentinië wordt op grote schaal niet-gecertificeerd genetisch gemodificeerd sojazaad gebruikt. Van de 35 miljoen ton sojazaad die jaarlijks wordt geproduceerd, is slechts 20% gecertificeerd. Bij de productie van tarwe-

zaad is de situatie vergelijkbaar. De omvang van de illegale markt wordt geschat op US\$ 2 miljard. De regering werkt nu aan nieuwe regelgeving op dit gebied. Voorgesteld wordt het hergebruik van zaden op eigen percelen voor de eerste 65 ha vrij van royalty's te laten zijn. Bovendien zullen zeven jaar nadat een nieuwe variant op de markt is gebracht, geen royalty's meer geheven kunnen worden. De zaadproducenten hebben nog niet op deze voorstellen gereageerd.

BRAZILIË

LNV-raad Brasília

> Varkensvlees | gewasbeschermingsmiddelen

Toename export varkensvlees

In de periode januari tot en met november exporteerde Brazilië 459.154 ton varkensvlees met een waarde van US\$ 688 miljoen. Dit was qua hoeveelheid 1% minder, maar qua waarde 34% meer dan in 2003. Oekraïne was met 30.816 ton de grootste afzetmarkt, terwijl de export naar dit land in dezelfde periode in 2003 slechts 96 ton bedroeg. Ten aanzien van de meer traditionele klanten is vooral de groei van de export naar Zuid-Afrika

opvallend. De export naar Zuid-Afrika steeg met 71% ten opzichte van 2003, toen in totaal 11.408 ton werd geëxporteerd. Ten gevolge van door de Russische overheid opgelegde quota en twee embargo's daalde de export naar dit land, de grootste markt voor Braziliaans varkensvlees, met 12,5% naar 263.566 ton. Brazilië streeft nu nadrukkelijk naar diversificatie van markten en exporteerde in 2004 varkensvlees naar 84 landen, waarvan er 25 niet op de lijst van 2003 stonden.

Dit jaar zal de totale export van varkensvlees naar verwachting 500.000 ton bedragen, iets meer dan de 490.000 ton van 2003. De waarde van US\$ 737 miljoen zal met 35% toenemen in vergelijking met de US\$ 546,5 miljoen van vorig jaar.

CANADA

LNV-raad Washington

> Workshop kassenindustrie

Green Energy for Greenhouse Operators, Medicine Hat, Alberta

Op 12 februari 2005 organiseerde de Economic Development Alliance van Zuidoost-Alberta samen met Red Hat Cooperative Ltd. voor de

kassenindustrie de workshop 'Green Energy for Greenhouse Operators' in Medicine Hat. Tijdens de workshop werd aandacht besteed aan Nederlandse gecommercialiseerde technologieën die het energieverbruik van de broeikas in Zuidoost-Alberta kunnen verminderen en het concurrentievermogen kunnen vergroten. Ondanks het feit dat Canada over uitstekende alternatieve energiebronnen beschikt, blijft het land achter bij de meeste andere Westerse industrielanden als het gaat om de ontwikkeling van nieuwe technologieën. Vanwege de hoger wordende kosten en toenemende schaarste van aardgas zullen andere bronnen als uit biomassa gewonnen energie, windenergie en zonne-energie een steeds grotere rol gaan spelen. Meer informatie over de kastuinbouw in dit deel van Canada is te vinden op de site van het ministerie van landbouw van British Columbia (www.agf.gov.bc.ca/ghvegetable/index.htm).

DOMINICAANSE REPUBLIEK

Ambassade Santo Domingo

> Levensmiddelen

Overheid op zoek naar leveranciers primaire levensmiddelen

In het najaar van 2004 werd de Dominicaanse Republiek getroffen door een tropische storm. Deze ging gepaard met zware regenval en overstromingen. Hierdoor zijn diverse oogsten mislukt en is er nu schaarste aan diverse landbouwproducten, met prijsstijgingen tot gevolg. De Dominicaanse overheid (INESPRE) wil diverse basisproducten importeren en deze tegen kostprijs verkopen aan de armste bevolkingslaag. Er is onder meer behoefte aan de volgende producten: rijst, tarwe, (maïs)meel/pap, diverse soorten bonen en groenten, braadolie, boter, kaas, melkpoeder, (kippen)vlees, vleeswaren, vis/vlees in blik, gedroogde en gerookte vis, diepgevroren vis. Overige primaire levensmiddelen

met een hoge voedingswaarde komen ook in aanmerking. De prijs zal doorslaggevend zijn.

Voor meer informatie kunt u terecht bij:

Instituto de Estabilización de Precios

Departamento 'Operaciones Internacionales'

Sra. Miranda Gonzalez

Tel: +1809-537-0020 ext. 2102

Email: solomiranda@yahoo.com

Website: www.inespre.gov.do

Nederlandse Ambassade Santo Domingo

Economische afdeling

Dhr. Reinier Davina

Tel: +1809-262-0320 ext. 242

Fax: +1809-565-4685

Email: std-ea@minbuza.nl

Website: www.holanda.org.do

VERENIGDE STATEN

LNV-raad Washington

> Kip | landbouwgewassen | rapport agrarische handel

Dumpen landbouwgewassen duurt voort

Tien jaar na de vaststelling van de WTO-overeenkomst dumpen in de VS gevestigde voedingsmiddelenbedrijven nog steeds landbouwgewassen onder de kostprijs op de wereldmarkt. Dat maakte het Instituut voor Landbouw- en Handelsbeleid (IATP) in Minneapolis half februari bekend in het rapport 'WTO Agreement on Agriculture: A Decade of Dumping on Agricultural Markets'. Het instituut geeft een analyse van de (dump)prijzen in 2003 van vijf in de VS geproduceerde en op de wereldmarkt afgezette landbouwgewassen: tarwe, maïs, sojabonen, rijst en katoen. Volgens IATP-president Mark Ritchie is duidelijk dat er binnen de WTO onvoldoende aandacht is voor het dumpen van landbouwgewassen en de negatieve gevolgen daarvan op de internationale agrarische sector. Het gehele rapport is beschikbaar via de website van IATP: <http://www.iatp.org>.

Groei gewasbeschermingsmiddelen

De Braziliaanse markt voor gewasbeschermingsmiddelen groeit sterk. De omzet groeide van US\$ 3,1 miljard in 2003 naar US\$ 3,7 miljard in 2004. Hiermee neemt Brazilië de derde plaats in na de Verenigde Staten en Japan. De groei van deze industrie bedraagt meer dan 10% per jaar, terwijl dat in de meeste eerste-wereldlanden hooguit 1,5% bedraagt. Jaarlijks investeert de sector circa US\$ 300 miljoen in onderzoek en ontwikkeling. De trend is sterk gericht op het zoeken naar nog selectievere stoffen, lagere doseringen en met minder negatieve invloed op het milieu. De eisen ten aanzien van traceerbaarheid en certificeringssystemen versterken deze ontwikkelingen. Binnen de sector bestaat ontevredenheid over de grote mate van bureaucratie bij de registratieprocedure van nieuwe producten, waardoor die veel langzamer verloopt dan in andere landen.

Kip populair in VS

De consumptie van kip is in de Verenigde Staten tussen 1995 en 2004 met meer dan 24% gestegen van bijna 31 kilo tot 38,5 kilo per persoon per jaar. De prijs speelt hierbij een belangrijke rol. De consumptie van het duurdere rund- en kal-koenvlees is niet of nauwelijks toegenomen.

Chicken Consumption

	Production Total Million pounds	Per Capita/Retail Pounds*
1993	22,178	68.4
1994	23,847	69.4
1995	25,621	68.8
1996	26,336	70.8
1997	27,271	71.9
1998	27,863	72.6
1999	29,741	77.0
2000	30,495	76.9
2001	31,266	76.6
2002	32,240	80.5
2003	32,749	81.5
2004 ¹	34,023	85.6
2005 ²	35,125	86.8 ≈ 39,4 kg

* 1 pound = 0,454 kg ¹ Voorlopig ² Verwacht

Verwachtingen agrarische handel tot 2014

Het ministerie van Landbouw (USDA) voorspelt dat de gestage Amerikaanse en internationale economische groei gunstig is voor de vraag naar Amerikaanse landbouwproducten tot 2014. In het bijzonder voor veldgewassen en vee zijn de verwachtingen goed. De waarde van de totale agrarische export zal kunnen stijgen van US\$ 56 miljard in 2005 naar US\$ 78,6 miljard in 2014. Deze en andere voorspellingen voor de Amerikaanse landbouwsector zijn half februari gepubliceerd in het rapport 'USDA Agricultural Baseline Projections to 2014'. Het rapport is beschikbaar via de website van de ERS: www.ers.usda.gov

Korte berichten uit het buitenland

Azië

CHINA

LNV-raad Peking

> Melkveehouderij

Kansen voor Nederland in de melkveehouderij

In januari organiseerde de directie Industrie en Handel een seminar over de melkveehouderijsector in China. China produceerde in 2003 zo'n 12 miljard kg melk. De ambitie is de productie in 2010 op te voeren naar 40 miljard kg! Nederland heeft als de op één na grootste EU-investeerder in China, kansen in de melkveehouderij. Speerpunt van Nederland is het trainings-/demonstratieproject 'Siddair: de mooiste stal van China!' Dit inmiddels aan de Chinese autoriteiten overgedragen project is nog steeds een goede opstap voor Nederlandse toeleveranciers. De exportbelem-

meringen voor Nederlandse bedrijven als gevolg van onder meer MKZ, dioxine en de handelsboycot zijn verleden tijd. De zuivelconsumptie in China is de laatste drie jaar met 30% toegenomen, maar ligt met gemiddeld 26 kg per hoofd van de bevolking nog ver achter op het wereldgemiddelde (105 kg) en het gemiddelde consumptieniveau van de omliggende landen. Komende jaren zullen de Chinezen meer besteedbaar inkomen hebben en zal er meer promotie worden gemaakt voor zuivel. Door de toetreding tot de WTO zullen de Chinese importtarieven verder dalen en dit geeft de import kansen.

Met een landbouwraad en een attaché, drie consulaten en een zevental business points beschikt de Nederlandse overheid over een

uitgebreid netwerk in China. De Chinese zakencultuur is uitermate gevoelig voor autoriteit en het Holland imago.

JAPAN

LNV-raad Tokyo

> Paprika | export | quarantaine/ rijst

Invoer paprika gestegen

De invoer van paprika in Japan is in 2004 met 5% gestegen tot ruim 23.800 ton. Zuid-Korea verstevigde zijn positie als grootste leverancier en zag het marktaandeel over het hele jaar toenemen van 66% naar 68%. Nederland zette in de zomermaanden in totaal 4.600 ton af, dat

was aanzienlijk minder dan de 5.040 ton van 2003. Bovendien lag de aanlandingsprijs van het Nederlandse product ca. 10% lager dan het jaar ervoor. De Koreaanse aanlandingsprijs, die ongeveer 60% van de Nederlandse bedraagt, lag in 2004 eveneens 10% lager dan in het jaar ervoor. Een prettige bijkomstigheid was dat zich het afgelopen jaar geen fytosanitaire calamiteiten van enige omvang voordeden. Tijdens het jaarlijkse fytosanitaire overleg met Japan medio april werd het nieuwe exportprotocol voor paprika beklonken. Het aantreffen van de Middellandse-Zeevlieg heeft niet langer consequenties voor het gehele teeltgebied, maar alleen voor de bedrijven in de directe nabijheid van de vindplaats van het insect.

EU Gateway to Japan

Het EU Gateway to Japan-programma is een exportpromotieprogramma van de Europese Commissie gericht op Japan. Het programma wil de Japanse markt meer toegankelijk maken voor Nederlandse MKB-ondernemers. In oktober van dit jaar wordt de volgende Food & Drink-missie gehouden. De coördinatie van de missie is in handen van de Kamer van Koophandel te Amsterdam en het Asia House in Amsterdam. Kijk voor meer informatie over deze kennismakingsmogelijkheid met de koopkrachtige en kansrijke Japanse markt op www.asia-house.nl of neem contact op met Bas van Rossum, telefoon 020-6766686. Ook het LNV-Bureau in Tokio kan u nader informeren.

Non-quarantaine organismen

In internationale handelsbesprekingen krijgt Japan doorgaans ongezouten kritiek van verschillende landen op het aantal organismen dat de quarantainestatus heeft. Veel van de plagen met deze status komen ook in Japan zelf voor. Het ministerie van Landbouw in Tokio heeft in antwoord op deze kritiek een lijst van 46 organismen genotificeerd bij de WTO, die als non-quarantaineplaag aangemerkt zullen gaan worden. Drie van deze organismen zijn betrokken in de inspectieproef die in Aalsmeer wordt uitgevoerd om de export van snijbloemen naar Japan te vergemakkelijken. Of deze statusverandering de uitvoering van de proef zal beïnvloeden, is nog niet bekend.

Twist over 'functionele' rijst

Het ministerie van Landbouw stimuleert speciaal onderzoek naar mogelijkheden om traditionele Japanse voedselproducten als rijst en thee te gebruiken voor de bestrijding van aandoeningen als hooikoorts, hoge bloeddruk en overgewicht. Dit heeft geleid tot de

ontwikkeling van een rijstsoort die effectief zou zijn tegen hooikoorts. De rijst produceert het allergeen dat in stuifmeel aanwezig is. Bij dagelijkse consumptie van een kom rijst gedurende ongeveer een maand zou het lichaam geleidelijk aan het allergeen kunnen wennen en zouden allergische reacties op in de lucht vrijkomend stuifmeel afnemen. Het landbouwministerie hoopt de rijst in 2007 op de markt te kunnen brengen als een voedselproduct met een heilzaam effect. Het ministerie van Volksgezondheid heeft echter laten weten de rijst niet als voedselproduct te erkennen. Het dragen van een gezondheidsclaim is in principe voorbehouden aan geneesmiddelen. Alleen voor voedselproducten die met functionele ingrediënten zijn versterkt, kan een gezondheidsclaim worden geregistreerd. Voor functionele voedselproducten die het resultaat zijn van speciaal daartoe gebruikte genetische modificatie, is dat niet mogelijk. Als geneesmiddel kan de rijst alleen bij apothekers en drogisterijen worden verkocht, wat de afzetmogelijkheden aanzienlijk verkleint. Het

landbouwministerie hoopt het ministerie van Volksgezondheid tot andere gedachten te brengen.

> Land- en tuinbouw-manifestatie

Internationale land- en tuinbouwmanifestatie

Tussen november 2006 en januari 2007 wordt in Thailand de grote land- en tuinbouwmanifestatie Ratchaphruek georganiseerd. Ratchaphruek betekent: koninklijke plant. Het is de Thaise naam voor *Cassia Fistula L.*, een goudenregen-soort die in Thailand wordt beschouwd als een voorspoed brengende boom. De 75,2 ha grote manifestatie zal ter ere van het 60-jarig regeringsjubileum (5 mei 2006) en de 80e verjaardag (5 december 2007) van de koning worden gehouden op het terrein van het koninklijk agrarisch onderzoekscentrum Tambon Mae Hia in Chiang Mai van 1 november 2006 tot 31 januari 2007. De manifestatie moet de meest vooruitstrevende ontwikkelingen in de wereldwijde tuinbouwsector voor het Aziatische, maar ook mondiale voetlicht brengen. Doelstelling is dat circa

30 landen aan de manifestatie zullen meedoen. Voor meer informatie over de Ratchaphruek land- en tuinbouwmanifestatie kunt u terecht op www.ratchaphruek.com.

> Rijst

Donkere wolken boven rijstcultuur?

Volgens de tijdens de Doha-conferentie gemaakte handelsliberaliseringsafspraken moet Zuid-Korea de komende tien jaar het importquotum van rijst geleidelijk verhogen tot uiteindelijk 8% van de nationale productie. Een steeds groter deel van de geïmporteerde rijst moet direct op de lokale markt worden verkocht. De prijs van geïmporteerde rijst is lager dan de lokaal geproduceerde rijst. Het parlement heeft een voorstel in stemming gebracht om met ingang van 2005 de opkoop van rijst door de staat af te schaffen. Samen met de afnemende rijstconsumptie van de gemiddelde Koreaan (vanaf 1990 een afname met 25%) leidt dit ertoe dat het areaal rijst dit jaar beneden de 1 miljoen ha zakt, wat nog altijd bijna de helft van het totale landbouwareaal is.

Het sorteren van paprika's op de Chiang Mai Lanna Farm.

Europese Unie

BELGIË

LNV-raad Brussel

> Vleeswaren | zuivel | diervoeder

Ter Beke neemt Nederlands vleeswarenbedrijf over

De Vlaamse, beursgenoteerde, voedingsgroep Ter Beke heeft op 1 januari 2005 het Nederlandse vleeswarenverpakkingsbedrijf Langeveld Slegers overgenomen. Familiebedrijf Langeveld zette vorig jaar € 30 miljoen om en draagt onmiddellijk bij aan de winst van Ter Beke, dat met deze overname zijn positie in de vleeswarenmarkt van de Benelux versterkt en in Nederland een prominente versnijder en voorverpakker van vleeswaren wordt. Van de € 100 miljoen omzet uit vleeswaren realiseert Ter Beke € 35 miljoen in Nederland. Daar komt nu de omzet van Langeveld Slegers bij, die dit jaar wordt begroot op € 35 miljoen. In België wordt 60% van de 160 miljoen kilo verkochte vleeswaren voorverpakt, in Nederland is dat 90% van de 140 miljoen kilo. Met Langeveld erbij is er nagenoeg geen enkele Nederlandse grootwinkelketen die geen verpakingsklant is van Ter Beke.

Aveve verkoopt zuiveltak aan Campina

De Belgische landbouwgroep Aveve, onderdeel van de groep Boerenbond, heeft haar dochterbedrijf Aveve Zuivel ondergebracht bij Campina Buttergold BV, een dochter van de Nederlandse zuivelcoöperatie Campina. Aveve Zuivel heeft in het West-Vlaamse Klerken een fabriek voor industriële boter. In deze vestiging, met een jaaronzet van € 120 miljoen, werken 60 mensen. Door de overname behoort Aveve Zuivel nu tot de wereldtop in de zuivelsector. Campina bevindt zich in een fusieproces met het Scandinavische Arla Foods. Samen gaan ze de grootste zuivelgroep ter wereld vormen, met een jaaronzet van € 10,2 miljard.

Nederlandse landbouwcoöperatie neemt Vitamex over

De Nederlandse coöperatie Cehave Landbouwbelang breidde haar activiteiten uit met een meerderheidsbelang in het Belgische bedrijf Vitamex, producent van ingrediënten voor diervoeder. Het gaat om de eerste overname in vijf jaar. Cehave betaalt de aanwinst uit eigen middelen. Vitamex is volgens de coöperatie succesvol met het product Aromabiotic. Dit product, gebaseerd op vetzuren, is een alternatief voor de antibiotica die momenteel nog als groeibevorderaar worden gebruikt in diervoeder. Vitamex wist vorig jaar met 280 werknemers ongeveer € 50 miljoen om te zetten. Cehave is met 1.800 werknemers jaar-

lijks goed voor circa € 750 miljoen. In Nederland is Vitamex eigenaar van een productieveestiging in Oudewater.

DENEMARKEN

LNV-raad Kopenhagen

> Zuivel | varkensvlees

Fusie Arla en Campina

De voorgenomen fusie tussen de twee zuivelconcerns Arla en Campina staat onder druk. Het eigen kapitaal van Campina per liter melk is 39% lager dan dat van Arla. Daarmee is het onverdeelde eigen kapitaal van Campina DKK 250 miljoen minder dan aangegeven in de informatie die in verband met de fusieplannen is gepubliceerd. Knud Erik Jensen, voorzitter van het bestuur, heeft de leden beloofd dat de waarheid boven tafel zal komen vóór de stemming over de fusie. Volgens Jensen is een voorwaarde voor het slagen van de fusie dat er een zo groot mogelijke gelijkwaardigheid komt tussen de Nederlandse, Deense en Zweedse melkveehouders. Daarom overweegt Arla het Campina-systeem van kapitaalopbouw en de daarmee verbonden lidmaatschapsbewijzen in te voeren. Met het oog op toekomstige generaties zijn niet alle bestuursleden van Arla ervan overtuigd dat het systeem van Campina een verbetering is. Uit een opiniepeiling onder de vertegenwoordigers van Arla blijkt dat 67 vóór de fusie zijn, 2 tegen en dat 64 mensen nog sterk twijfelen over hun keuze.

Export varkensvlees in 2004

De uitvoer van Deens varkensvlees is sinds 2003 gestegen met DKK 1,6 miljard (€ 215 miljoen) tot DKK 25,6 miljard (€ 3,44 miljard). De afzet in de 'oude' EU-lidstaten is licht en in de 'nieuwe' EU-lidstaten fors toegenomen. De afzet in het Verenigd Koninkrijk is iets afgenomen, maar de export naar Japan nam toe.

DUITSLAND

LNV-raad Berlijn

> Export | landbouwpolitiek

Recordhoogte agrarische export

De export van agrarische producten en levensmiddelen heeft in 2004 een recordhoogte van € 34 miljard bereikt. Het exportaandeel in de omzet van de voedingsmiddelenindustrie steeg daarmee naar 20,7%. Dat blijkt uit cijfers van het marketing- en onderzoeksbureau CMA (Centrale Marketing-Gesellschaft der Deutschen Agrarwirtschaft). De belangrijkste exportmarkt voor Duitse agrarische producten bestaat uit de 'oude' lidstaten van de EU. Nederland neemt hierbij een prominente plaats in. In 2004 importeerde Nederland voor € 6,1 miljard aan agrarische producten uit Duitsland. Dat is meer dan een vijfde deel van de totale Nederlandse agrarische import. De export naar de nieuwe lidstaten van de EU is ten opzichte van 2003 met 12% sterk gestegen. Exporteurs van vlees en vleeswaren, melkproducten en brood profiteerden het meest van deze afzetmarkt. De uitvoer naar de landen van het GOS en Zuidoost-Azië nam met 11% toe.

Consumenten- en landbouwpolitiek

Het jaarlijkse rapport van het Duitse Bondsministerie voor Consumentenbescherming, Voeding en Landbouw (BMVEL) over de stand van zaken van het consumenten- en landbouwbeleid en de landbouw- en voedingsmiddelensector in Duitsland is uit. Dit jaar zijn de twee (beleids)gebieden voor het eerst in aparte rapporten ondergebracht: het 'Verbraucherpolitischer Bericht 2004' en het 'Agrarpolitischer Bericht 2005'. Beide rapporten zijn te vinden op de website van het BMVEL: www.verbraucherministerium.de.

> Chemicaliën

Kemira koopt Verbugt

Het Finse chemicaliënconcern Kemira neemt voor € 148 miljoen het Nederlandse bedrijf Verbugt BV over. Hiermee verdrievoudigt Kemira de afzet van organische zuren en derivaten. Verbugt produceert chemische derivaten voor zowel de voedsel- en voederindustrie als de farmaceutische en chemische industrie. Naast Verbugt zal Kemira ook Finnish Chemicals overnemen van Erikem Luxemburg. Met deze overname wordt Kemira nummer twee op de ranglijst van leveranciers van papier en cellulose processingchemicaliën. Kemira had

in 2004 niet de beste resultaten, maar verwacht dat 2005 qua afzet en winst beter zal zijn.

> Biobrandstof | zuivel | ggo

Strategisch plan 2005-2007 voor biobrandstoffen

Frankrijk wil zich als Europees marktleider voor biobrandstoffen gaan profileren. Minister-president Raffarin wil extra vergunningen toekennen voor de productie van 480.000 ton biodiesel en 320.000 ton bio-ethanol om vóór 2007 de productie van biobrandstoffen te verhogen tot 1 miljoen ton. Daarnaast wil hij de TIPP (de accijns op olieproducten) verlagen en de verplichte bijmenging van bio-ethanol en biodiesel opvoeren van minimaal 1,2% in 2005, via 1,5% in 2006 en 3% in 2007 naar 5,75% in 2010. De vergunningen zullen worden toegekend op basis van openbare aanbestedingen binnen de Europese Unie. De 'Loi de Finances' heeft sancties ingesteld voor distributeurs van benzine en diesel die zich niet (willen) houden aan het voorgeschreven minimumpercentage aan bijmenging.

Internationale organisatie van yoghurtfabrikanten

Vier internationale zuivelconcerns, Danone, Yoplait (onderdeel van SODIMA International, dochter van

het coöperatieve zuivelconcern SODIAAL), Nestlé en Yakult hebben een internationale belangenorganisatie opgericht. De organisatie behartigt alleen belangen van fabrikanten van yoghurt en gefermenteerde melk op basis van levende yoghurtbacillen. De organisatie zal zich in Parijs vestigen en wil op internationaal niveau gaan opereren. De Engelse benaming van de organisatie wordt Yoghurt and Live Fermented Milk Association (YLFA).

Genetisch gemodificeerde organismen en de impact op de volksgezondheid

Diverse wetenschappers, onder wie Gérard Pascal (oud-voorzitter van het Comité van Experts van de EU), verwijten Frankrijk te weinig aandacht te hebben voor de epidemiologische aspecten van genetisch gemodificeerde organismen. Dit is ook de mening van Schwartz, directeur programmabeheer laboratoria bij de AFSSA (het Agentschap voor Voedselveiligheid). Volgens Schwartz is aanvullend onderzoek nodig om de voordelen van ggo's voor de volksgezondheid te kunnen duidelijk maken. Vooralsnog is de vraag welke invloed ggo's op de volksgezondheid hebben niet te beantwoorden. Daarvoor zijn de verschillen tussen de transgene gewassen te groot. Dit bleek tijdens een hoorzitting voor de parlementaire missie die een onderzoek doet naar de voor- en nadelen van gemodificeerde gewassen en de maatschappelijke acceptatie ervan.

> Zuivel

Feta weer bij Europees Hof

In 2002 besloot de Europese Commissie feta als exclusief Grieks product op te nemen in de lijst van communautaire producten met beschermde oorsprongsbenaming (BOB). Tot 2007 mogen producten uit andere lidstaten die in de periode 1987-1992 zonder onderbreking onder de naam 'feta' op de markt waren, nog onder die benaming in het distributiekanaal worden afgezet. Gebruik van de benaming 'feta' is in elk geval niet toegestaan voor producten van andere lidstaten dan Griekenland die zijn gelanceerd na laatstgenoemde datum. Denemarken en Duitsland hebben inmiddels bij het Europees Hof een procedure aangehangig gemaakt tegen het besluit van de Commissie. Ook Shepherds Purse Cheese, een klein kaasbedrijfje uit Yorkshire, vecht het besluit aan, met steun van de Britse regering en juristen van de Deense en Duitse regering. Dit bedrijf

maakt in de zomer per week 1 ton schapenkaas van goede Yorkshire ooien (15% van de omzet) en brengt deze kaas sinds 1987 op de markt onder de naam Yorkshire Feta. Volgens dit bedrijf is feta geen uniek Grieks product, maar meer een generieke naam voor een van schapenmelk gemaakte, Zuid-Europese kaas. In het VK verkopen de supermarkketens Tesco en Sainsbury's de kaas.

Samenwerking Delta-Danone wordt beëindigd

Na twaalf jaar komt binnenkort een eind aan de samenwerking tussen de Griekse zuivelproducent Delta en het Franse Danone. Omdat de samenwerking Delta niet het gewenste resultaat opleverde, kocht dit bedrijf het 30%-minderheidsaandeel van Danone in Delta Model Melkindustrie terug. Tegen betaling van € 46 miljoen zal Delta weer zelf de tactiek en strategie kunnen bepalen die het bedrijf nodig acht voor het uitbouwen van zijn positie op de Griekse en Europese markt en op de wereldmarkt.

IERLAND LNV-raad Londen

> Zuivel/ transport | economie

Samenwerking grootste zuivelverwerkers

Dairygold en Glanbia, de grootste twee zuivelverwerkers in Ierland, hebben een samenwerkingsovereenkomst gesloten die beide partijen schaalvoordelen biedt. Dairygold stapt uit de productie van dagverse melk en boter en zal Glanbia jaarlijks room leveren voor de productie van 20.000 ton boter, waarmee de boterproductie van Glanbia wordt uitgebreid tot 57.000 ton per jaar (de helft van de totale Ierse boterproductie). Glanbia betaalt Dairygold ruim € 10 miljoen voor het CMP-merk (waarin 6 miljoen gallons – 1 gallon is ongeveer 4,5 liter – melk worden verwerkt). Glanbia koopt jaarlijks 12 miljoen gallons wei van Dairygold, waarmee de jaarlijkse weverwerking bij Glanbia toeneemt tot 225 miljoen gallons. De 130 zuivel-

boeren blijven overigens hun melk via Dairygold leveren, dat de helft van de melk op zijn beurt zal doorverkopen aan Glanbia. Daarvoor in de plaats gaat Dairygold vanaf 2006 op contractbasis 25 miljoen gallons melk van Glanbia verwerken tot Glanbia-producten. Als gevolg van de overeenkomst zullen op korte termijn een kleine 70 banen verloren gaan.

Snelste groeier in EU

De Deutsche Bank verwacht dat Ierland ook in de komende 15 jaar de hoogste percentages voor economische groei binnen de EU zal vertonen. In een rapport over de economische vooruitzichten voor 2006–2020 voorspelt de bank een gemiddelde jaarlijkse economische groei voor Ierland van 3,8%, waarmee dit land met kop en schouders uittoert boven de andere EU-lidstaten. Voor de eurozone wordt een gemiddelde economische groei in die periode van iets minder dan 2% voorspeld. Spanje is ook een topper met een voorspelde gemiddelde economische groei van 2,8%. Voor landen als India en Maleisië

wordt in die periode een economische groei van 5% berekend.

ITALIË LNV-raad Rome

> Genvrije zones | landbouwschade | dierlijk afval

Europees netwerk voor genvrije zones

Op 4 februari is in Florence de formele basis gelegd voor een Europees netwerk van zones die vrij zijn van genetisch gemodificeerde organismen. Behalve vijf Italiaanse regio's hebben Baskenland en gewesten uit Oostenrijk, Schotland, Duitsland, Frankrijk en Griekenland de oprichtingsakte ondertekend. Volgens Barbini, de Toscaanse regiominister voor Landbouw, gaat het niet om een absolute weigering van deze gemanipuleerde gewassen, maar om het creëren van zekerheden voor een 'onbesmet' voortbestaan van de gangbare en biologische teelt. Eind februari is een lijst met tien punten ingediend bij de Europese commissarissen voor Landbouw, voor Milieu en voor Volksgezondheid. De aan-

Landbouwschade door kou

Vooraf in de zuidelijke gewesten heeft de kou ook in Italië zijn tol geëist. De schade wordt geschat op circa € 300 miljoen. Eén van de zwaarst getroffen sectoren is de kasteelt, omdat de meeste beschermde teelt in Italië onder plastic of in niet-verwarmde kassen plaatsvindt. Slechts een enkeling is verzekerd tegen dit soort schade.

dachtspunten hebben betrekking op: steun voor gangbare en biologische teelt, verkleining van de risico's van genetische contaminatie, een sanctiesysteem waarmee de veroorzakers van directe en indirecte contaminatie aansprakelijk kunnen worden gesteld, een systeem van heffingen om onder meer de kosten van coëxistentie te kunnen dekken en het streven naar een lagere tolerantielimiet voor contaminatie dan de 0,9% die in EU-kader wordt gehanteerd.

Dierlijk afval

De Italiaanse ministerraad heeft een wet aangenomen waarin sancties (geldboetes) zijn vastgelegd op overtredingen van de Europese Verordening inzake dierlijke bijproducten (nr. 1774/2002), die is uitgevaardigd naar aanleiding van de BSE-crisis. Enkele sancties zijn wellicht van belang met het oog op de handel tussen Nederland en Italië. De volledige tekst kan worden opgevraagd bij het LNV-bureau in Rome. Afhankelijk van de aard van de overtreding variëren de boetes van € 1.000 tot € 70.000.

Veerverbinding Ierland-Frankrijk operationeel

Zes broers O'Flaherty uit Kilmore Quay hebben het P&O-schip European Diplomat voor naar schatting € 10 miljoen gekocht. De veerboot zal onder de naam The Diplomat driemaal per week tussen Rosslare in Zuidoost-Ierland en Cherbourg in Frankrijk varen. Deze eerder door P&O stilgelegde veerverbinding is van groot belang voor de Ierse export van levend (rund)vee. De zes broers hebben een rederij en een visverwerkingsfabriek in de regio en hebben 13 vissersschepen op zee. Zij zagen met het stoppen van de veerverbinding hun visexport naar Frankrijk en Spanje met een waarde van € 15 miljoen in de gevarenzone komen. De broers opereren onder de naam Celtic Ferries Link Ltd (afgekort Celtic Link).

NEDERLAND

> Bijeenkomst

Attachédag groot succes

Ondanks het slechte weer was de jaarlijkse attachédag op donderdag 3 maart 2005 een groot succes. Honderden belangstellenden trostseerden de sneeuw om de landbouwraden te kunnen spreken in De Fabriek in Maarssen. Directeur Generaal Oostra opende de bijeenkomst en sprak over de kunst van het samenwerken. Hij stond stil bij zowel de ex- en import als de belangrijke economische factoren voor Nederland. Ook noemde hij de vestigingen van Netherlands Agri-business Support Office (NABSO) in Mexico en Rusland als voorbeelden van goede samenwerking. De attachédag noemde hij met recht een draaischijfpunt waar vraag en aanbod elkaar kunnen ontmoeten.

POLEN

LNV-raad Warschau

> Suiker

Poolse suiker overspoelt Europa

Na de toetreding tot de Europese Unie is de export van Poolse suiker gegroeid. Vanaf 1 mei vorig jaar is naar de oude 15 EU-lidstaten 118.000 ton suiker geëxporteerd, wat de waarde van de export deed stijgen met 243%. Grootste afnemers waren Duitsland, België en Italië. De export naar de VS is na de toetreding gehalveerd als gevolg van de invoering van het EU-suikerbeleid. Ondanks de goede resultaten van de suikermaatschappijen, worden nog grote problemen verwacht. De actuele suikerprijs geeft geen garantie voor de rentabiliteit. Op dit moment liggen de productiekosten en opbrengsten op een gelijk niveau. Dit is niet voldoende om de noodzakelijke herstructure-

ring te financieren. De aankomende quotumkorting als gevolg van de suikerhervorming zal die situatie niet verbeteren. Omdat Polen niet veel suiker exporteert naar niet-EU-landen, is men voorstander van een reductie van het exportquotum. Polen is met een productiequotum van 264.000 ton na Duitsland en Frankrijk de derde suikerproducent in de Europese Unie.

PORTUGAL EN SPANJE

LNV-raad Madrid

> Vis

Kabeljauw en zeekeeft

Spanje en Portugal zullen in mei een eigen voorstel voor de vangst op kabeljauw en zeekeeft aan de Europese Commissie voorleggen. Beide landen zijn van mening dat het EC-voorstel voor vangstbeperking niet op wetenschappelijke gegevens is gebaseerd. Over de inhoud van het voorstel zullen de landen nog overleggen.

SPANJE

LNV-raad Madrid

> Transgene gewassen | landbouwmachines | beurzen

Stand van zaken transgene gewassen

In 2004 is de oppervlakte Bt-mais in Spanje met 80% gegroeid tot ongeveer 58.200 ha. Van de gewone

mais verdwijnt ongeveer 85% in het veevoer, bij de transgene mais wordt de gehele oogst door de veevoederindustrie gekocht. Hoewel het gebruik van Bt-mais op de veevoerverpakkingen moet worden vermeld, is dit nog nergens het geval. Bij levensmiddelen wordt geen transgene mais gebruikt omdat men hier – uit angst voor boycotacties door milieugroepen – de maïsolie heeft vervangen door zonnebloemolie.

Twee beurzen in Galicië

De opkomst en sterke groei van de aquacultuur in Galicië heeft de sector doen besluiten een internationale beurs over dit onderwerp te organiseren. Het is de bedoeling dat deze in de tweede helft van september wordt gehouden in de omgeving van Pontevedra. Van 15 tot 19 juni a.s. zal in Galicië, vlak bij de stad Santiago de Compostela, de landbouwbeurs 'Semana Verder de Galicia' worden gehouden. Deze vooral voor Noord-Spanje en Noord-Portugal belangrijke beurs richt zich op bedrijven en belangstellenden uit de sectoren akkerbouw, tuinbouw, veehouderij, bosbouw, landbouwmachines en levensmiddelen. Nadere informatie vindt u op www.feiragalicia.com.

Vorstschade

Bedrijven die door het strenge winterweer meer dan 30% van hun

Nationaal plan tot vervanging landbouwmachines

De Spaanse ministerraad staat op het punt het nationale plan tot vervanging van landbouwmachines aan te nemen. Onderdeel van het plan is de verstrekking van een flinke subsidie bij de aanschaf van nieuwe machines. Het gaat vooral om tractoren: 800.000 zijn ouder dan vijftien jaar en 250.000 zijn ouder dan twintig jaar.

omzet hebben verloren, krijgen steun van de Spaanse regering. Voor bedrijven in minder begünstigde gebieden geldt een percentage van 20. De hulp zal worden verstrekt in de vorm van onder meer contante steun, belastingkorting, BTW-verlaging en speciale kredietlijnen met lage rente. Het gewest Andalucía heeft financiële steun van € 40 miljoen toegezegd gekregen voor vernieuwing van kassen.

Door de vorstschade zal het aanbod van veel tuinbouwproducten sterk dalen en zullen de winkelprijzen van groenten en fruit stijgen. Sla en paprika's zijn al fors duurder. Het ministerie van Landbouw heeft de grote winkelketens gevraagd de prijsverhoging in lijn te houden met de gestegen marktprijzen.

VERENIGD KONINKRIJK

LNV-raad Londen

> [Vis | etikettering | aardappelen | voedingsmiddelen](#)

Advies bepaalde vissoorten niet te eten

De Marine Conservation Society (MCS) heeft consumenten geadviseerd geen vis te eten waarvan de bestanden zich in slechte staat bevinden of de vangstmethode belangrijke schade aan het zeemilieu toebrengen. De soorten die consumenten zouden moeten mijden zijn onder meer kabeljauw, schelvis, Atlantische heilbot, Atlantische zalm, griet, harder, zeeduivel, schol, zeebaars, zwaardvis, tonijn en tarbot uit de Noordzee. MCS suggereert alternatieve vissoorten, maar een belangrijk deel van deze aanbevolen vissoorten en schaaldieren moet nog voldoen aan eisen met betrekking tot de

regio's waar zij zijn opgevoed of gekweekt, en met betrekking tot de gebruikte vangstmethode, wat vervolgens weer hoge eisen aan de etikettering stelt.

Pootaardappelen

Met ingang van 7 maart 2005 moeten alle aardappelen die vanuit Nederland naar het VK worden geëxporteerd, 48 uur tevoren worden aangemeld door de importeurs bij de Britse fyto-sanitaire dienst. De maatregelen zijn genomen op grond van nieuwe uitbraken van ringrot in Nederland, Duitsland en Polen. Hoewel het aantal gevallen

van ringrot in Nederland aanzienlijk kleiner is dan in Polen en Duitsland, geeft de omvang van de aard-

appelimporten en in het bijzonder van pootaardappelen uit Nederland aanleiding tot het nemen van deze maatregelen. In 2003 importeerde het VK bijna 9.800 ton pootaardappelen vanuit de Europese Unie, waarvan bijna 7.200 ton afkomstig was uit Nederland. Van de bijna 200.000 ton consumptie-aardappelen die het VK in 2003 importeerde, was slechts 11.500 ton afkomstig uit Nederland.

Achteruitgang zelfvoorzieningsgraad landbouw

In de periode 1994–2004 is de zelfvoorzieningsgraad van het Verenigd Koninkrijk op het gebied van inheemse voedingsmiddelen gedaald van 86% naar 74%. De import van voedingsmiddelen in het VK omvatte in 2003 bijna £ 21 miljard (ongeveer € 30 miljard), terwijl de export bijna £ 10 miljard (€ 14,5 miljard) bedroeg. De grootste exporteurs naar het VK zijn volgens cijfers van het ministerie van Milieu, Voedsel en Plattelandszaken: Frankrijk, met een waarde van £ 3,8 miljard (ruim € 5,5 miljard), Nederland, met een waarde van £ 3,2 miljard (ruim € 4,7 miljard), Ierland, met een waarde van £ 2,5 miljard (ruim € 3,6 miljard) en Duitsland, met een waarde van £ 2,2 miljard (ruim € 3,2 miljard). De voornaamste bestemmingslanden voor agrarische exportproducten van het VK waren in 2003 Ierland (£ 2 miljard, een kleine € 3 miljard); Frankrijk (£ 1,6 miljard, ruim € 2,3 miljard) en de Verenigde Staten (£ 1,5 miljard, ruim € 2,2 miljard). De voornaamste uitvoerproducten zijn granen, zoals tarwe en gerst.

Grote bedrijven doen stappen etikettering

Kellogg's en Nestlé komen met alternatieve etiketteringvoorstellen als antwoord op het in hun ogen discriminerende 'stoplichtensysteem' voor gezonde voeding van de Food Standards Agency. De FSA wil een etiketteringssysteem dat de consument in één oogopslag laat zien of een voedingsmiddel gezond (groen), matig gezond (oranje) of ongezond (rood) is. Kellogg's gaat op de voorkant van de verpakking per hoeveelheid het gehalte suiker, vet en zout vermelden. Deze getallen worden gerelateerd aan de advieshoeveelheden. Nestlé vermeldt vanaf april 2005 op de achterkant van de verpakkingen de gehalten zout, vet en suiker per portie en per 100 gram. Op de voorkant van de verpakkingen staat het aantal calorieën. Nestlé legt geen relatie met de advieshoeveelheden. Wel geeft Nestlé op de achterkant van de verpakkingen specifieke informatie over ingrediënten in het product en de wijze waarop deze een rol zouden kunnen spelen in een evenwichtig voedingspatroon.

Overig Europa

ROEMENIË

LNV-raad Boekarest

> SAPARD | biologische landbouw

Verhoging bijdrage SAPARD-programma

Voor 2005–2006 heeft de Europese Commissie de fondsen voor het SAPARD-programma voor Roemenië met € 33 miljoen verhoogd naar € 175,2 miljoen per jaar. De fondsen zijn opnieuw verdeeld op basis van de prioriteiten van het Roemeense ministerie van Landbouw, Bosbouw en Plattelandsontwikkeling (MAFRD). Ter ondersteuning van de

voedingsmiddelenindustrie is voor de verwerking en verkoop van landbouw- en visproducten € 22 miljoen extra beschikbaar gesteld. Voor financiële ondersteuning van agrarische bedrijven in de primaire sector is € 11 miljoen extra beschikbaar gesteld.

Bijna 100.000 ha. biologische landbouw

Volgens ramingen van het ministerie van Landbouw, Bosbouw en Plattelandsontwikkeling (MAFRD) zal Roemenië in 2005 over circa 100.000 ha. biologische landbouwgrond beschikken. In 2004 bedroeg

de totale biologische productie 55.590 ton, in 2000 was dat 13.502 ton. De biologische melkproductie nam in dezelfde periode toe met bijna 63% en het binnenlandse aanbod van zuivelproducten met 79%. Op biologische wijze geproduceerde honing gaf met een groeiindex van 20 vanaf het jaar 2000 een nog indrukwekkender groei te zien.

De afzetmarkt voor biologische producten in Roemenië staat nog in de kinderschoenen: maar liefst 95% van de totale binnenlandse biologische productie in 2004 werd geëxporteerd. Zo werd bijna 20% van de biologische zuivelproducten en de gehele biologische honingproductie geëxporteerd naar landen als Duitsland, Zwitserland, Nederland en Italië.

Laatste nieuws

Business opportuniteiten in Turkije

De Europese Raad heeft afgelopen december besloten om toetredingsonderhandelingen met Turkije te beginnen. Deze beslissing heeft een merkbaar effect op het investeringsklimaat. Op het kantoor van Carla Konsten, Landbouwraad in Ankara, komen vrijwel dagelijks Turkse ondernemers langs die contact zoeken met Nederlandse bedrijven voor partnerschappen en joint ventures.

Op dit moment zijn er mogelijkheden voor partnerschappen in de volgende sectoren:

1. Voor de lokale productie van voedergewassen is een groot Turks melkveebedrijf op zoek naar kennis, teeltbegeleiding en uitgangsmateriaal. Locatie: West Turkije.
2. Volle grond land- en tuinbouw: in de Chukurova delta in Zuid-Oost Turkije is in verband met de wens van diverse grote bedrijven om over te schakelen van katoenteelt naar andere gewassen een landbouwadviseur op zoek naar advies over marktpotenties voor andere gewassen, teeltbegeleiding en eventueel uitgangsmateriaal. De nadruk ligt hierbij op organische landbouw.

3. Geitenhouderij: een groot melkveebedrijf uit West Turkije wil graag in contact komen met Nederlandse bedrijven die op ecologische of organische wijze geiten houden en die geïnteresseerd zijn in samenwerking met een van de marktleiders in Turkije.
4. Een groot melkbedrijf zoekt een partner om een joint venture voor rundersperma op te zetten.
5. Voor de omgeving van Istanbul zoeken we een partner met kennis van grootschalige (glas)tuinbouw van siergewassen.
6. We zoeken een partner voor het opzetten van een groot onderzoekslaboratorium (grond, water, gewassen, ziekten) voor de advisering van Turkse landbouwondernemers.

Contactadres:

Carla Konsten of Ugur Isin, LNV-bureau
Ambassade Ankara; ank-lnv@minbuza.nl

Aanmelding voor MVO-stimuleringsprijs geopend

Het Ministerie van LNV, LTO Nederland en Federatie Nederlandse Levensmiddelen Industrie (FNLI) roepen bedrijven en organisaties uit de hele agrarische keten op een voorstel in te dienen op het gebied van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen. Daarmee dingt men mee naar de MVO-stimuleringsprijs, die in 2005 voor de derde maal uitgereikt wordt. In het najaar wordt de winnaar bekendgemaakt tijdens een uitzending van het t.v.-programma "Nederland in Bedrijf".

Het in de praktijk brengen van MVO is niet alleen weggelegd voor enkele "selecte" ondernemingen. Veel bedrijven blijken op dit terrein al meer te doen dan ze in eerste instantie zelf beseffen. Maatschappelijk verantwoord ondernemen betekent dat bedrijven, meer dan de wet van hen vereist, rekening houden met de gevolgen van hun bedrijfsactiviteiten voor 'people', 'planet' en 'profit'. Sleutelwoorden daarbij zijn vrijwilligheid, transparantie en dialoog met belanghebbenden. Maatschappelijk verantwoord ondernemen betekent continu afwegingen maken. Niet alleen voor vandaag, maar ook voor morgen.

Voorwaarden

Bedrijven en organisaties die zich kandidaat stellen voor de prijs wordt verzocht in hun voorstel aandacht te schenken aan de 'drie p's': people, profit en planet. Ook de relatie en communicatie met belanghebbenden is een aspect waar de jury naar zal kijken. Maatschappelijk verantwoord ondernemen sluit aantoonbaar aan bij de bedrijfsfilosofie van de inzender en wordt reeds toegepast; het gaat dus verder dan een idee of een voornemen. Het voorstel mag zowel betrekking hebben op een project als op een hele organisatie of keten. De voorwaarden waaraan de inzendingen moeten voldoen zijn bij LNV opvraagbaar en in te zien op de website. Meedingen naar de prijs kan uitsluitend door de 'Vragenlijst MVO-stimuleringsprijs 2005' volledig in te vullen.

Jury

Een deskundige, onafhankelijke jury, bestaande uit Pieter Winsemius (oud-minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu en tegenwoordig raadslid van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid), José van Eijndhoven (voorzitter van het college van bestuur van de Erasmus Universiteit Rotterdam), Jan Meerman (vice-president van de Koninklijke Vereniging MKB Nederland) en Klaske de Jonge (algemeen directeur van de Consumentenbond), beoordeelt de inzendingen.

Publiciteit

LNV, LTO Nederland en FNLI zullen zich inspannen om zo veel mogelijk publiciteit te genereren rondom de indieners van de beste vijf voorstellen. De genomineerden worden in de gelegenheid gesteld hun aanpak te presenteren in het t.v.-programma "Nederland in Bedrijf". Tevens mag men rekenen op redactionele aandacht in een speciaal uitgegeven publicatie over MVO in de agro-sector.

MVO-stimuleringsstropij

In de afgelopen twee jaar dongen meer dan honderd agrarische bedrijven en organisaties mee naar de MVO-stimuleringsprijs. De prijs van 2003 werd gewonnen door BV Gulpener Bierbrouwerij Als winnaar kwam in 2004 Themato C. V. uit de bus.

Prijsuitreiking

De prijsuitreiking vindt 27 oktober a.s. plaats tijdens een televisieopname in het World Trade Centre in Amsterdam. De uitzending van het programma is op zondag 30 oktober op RTL 5.

Aanmelding

Aanmeldingsformulieren zijn te verkrijgen via de website van het ministerie: <http://www.minlnv.nl/agribusiness>
De ingevulde vragenlijst dient uiterlijk 10 mei 2005 in het bezit te zijn van het Ministerie van LNV.

Voor nadere informatie kunt u terecht bij mevrouw Homa Ashtari, Ministerie van LNV /Directie Industrie en Handel, telefoon: 070-378 44 60. E-mail: h.ashtari@minlnv.nl.

LNV-bureaus in het buitenland

ABU DHABI

Werkgebied: Verenigde Arabische Emiraten en Saoedi-Arabië
Dr. ir. J.G. van der Beek, LNV-Raad
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Apt. 602 Al Masaoood Tower Building, Shelkh Hamdan Street, Abu Dhabi, Verenigde Arabische Emiraten.
Postadres: P.O.Box 1 46560, Abu Dhabi, Verenigde Arabische Emiraten.
Tel.: (00-971) 2.632.0712 (LNV)
Fax.: (00-971) 2.632.0198 (LNV)
E-mail: abu-lnv@minbuza.nl

Bureau Riyad

Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Diplomatic Quarter, Riyadh, Saoedi-Arabië
Postadres: P.O.Box 94307, Riyadh 11693, Saoedi-Arabië
Tel.: (00-966) 1 488 1093/2501 (LNV)
Fax.: (00-966) 1 488 1519 (LNV)
E-mail: tijdelijk vervallen
2° E-mail: riy-lnv@minbuza.nl
<http://www.holland.org.sa>

ANKARA

Werkgebied: Turkije, Israël, Palestijnse Gebieden
Mw. drs. C.J.M. Konsten, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Turan Günes Bavari 7, Cadde no. 3, Yildiz 06550 Ankara, Turkije
Tel.: (00-90) 312.409.1860 (LNV)
Fax: (00-90) 312.409.1892 (LNV)
E-mail: nlgovankagr@bnet.net.tr
2° E-mail: ank-lnv@minbuza.nl
<http://www.dutchembassy.org.tr>
<http://www.nlankagr.com>

ATHENE (zie Boekarest)

BANGKOK

Werkgebied: Thailand, Filipijnen, Vietnam
Ir. M.H. Slingenbergh, LNV-Raad
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, 106 Wireless Road, Lumpini, Bangkok-10330
Postadres: P.O. Box 404, Bangkok 10330, Thailand
Tel.: (00-66) 2.255.7559 (LNV)
Fax: (00-66) 2.254.1415 (LNV)
E-mail: nlbanagr@loxinfo.co.th
2° E-mail: ban-lnv@minbuza.nl
<http://www.netherlandsembassy.in.th>

Bureau Hanoi

Mw. Truong Thi Dung, Technisch Assistent
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden Daeha Office Tower, 6 th floor 360 Kim Ma Street, Ba Dinh District, Hanoi
Tel.: (00-84) 4.831.5650
Fax: (00-84) 4.831.5605
E-mail: nlhanagr@fpt.vn
E-mail: han-lnv@minbuza.nl
<http://www.netherlands-embassy.org.vn>

Bureau Manilla

Dhr. J.I.C. Laquian, Technisch Assistent
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, 9° Etage, King's Court Bld I, 2129 Chino Roces Avenue, Makati City, Metro Manilla, Filipijnen
P.O. Box 2448 MCPO, 1264 Makati, Metro Manilla, Filipijnen
Tel.: (00-63) 2.811.2706 (LNV)
Fax: (00-63) 2.811.2706 (LNV)
(00-63) 2.815.4579 (BZ)
E-mail: nlmanagr@eastern.com.ph
2° E-mail: man-lnv@minbuza.nl
<http://www.netherlandsembassy.ph>

BELGRADO (zie Boedapest)

BERLIJN

Werkgebied: Duitsland, Zwitserland
Ir. J.J. Pape, LNV-Raad
Mw. Mr. S.M.C. Deepen, LNV-Attachee
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Klosterstrasse 50, 10179 Berlin, Duitsland
Tel.: (00-49) 30.2095.6480 (LNV)
Fax: (00-49) 30.2095.6481 (BZ)
E-Mail: nlblnagr@bln.nlab.de
2° E-mail: bln-lnv@minbuza.nl
<http://www.dutchembassy.de>

BOEDAPEST

Werkgebied: Hongarije, Bosnië-Herzegovina, Kroatië, Slovenië, Servië-Montenegro, Oostenrijk
Drs. J.D. Gábor, LNV-Raad
Ir. J.A. Landstra, LNV-Raad
Drs. A.E. Braam, Raad voor Veterinaire aangelegenheden
Veterinair Werkgebied: Hongarije, Bosnië-Herzegovina, Bulgarije, Estland, Letland, Litouwen, Servië-Montenegro, Kroatië, Macedonië, Polen, Roemenië, Slovenië, Tsjechië en Slowakije
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Fuge utca 5-7, (2° district), 1022 Boedapest, Hongarije
Postadres: P.O. Box 56, 1388 Boedapest, Hongarije
Tel.: (00-36) 1.3366.380 (LNV)
Fax: (00-36) 1.3266.238 (LNV)
E-mail: nlboeagr@pronet.hu
2° E-mail: bdp-lnv@minbuza.nl
<http://www.netherlandsembassy.org.hu>

Bureau Belgrado

Mw. M. Mirkovic, Technisch Assistent
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Simina 29, 11000 Belgrado, Servië-Montenegro
Postadres: Postfah 489, 11001 Belgrado
Tel.: (00-381) 11.3281.147
Fax: (00-381) 11.6289.86
E-mail: nlgovbel@eunet.yu
2° E-mail: bel-lnv@minbuza.nl
<http://www.nlembassy.org.yu>

Bureau Zagreb

Mw. D. Budimir, Technisch Assistent
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Medvescak 56, 10000 Zagreb, Kroatië
Tel.: (00-385) 1.468.3697 (LNV)
Fax: (00-385) 1.468.4877 (BZ)
E-mail: zag-lnv@minbuza.nl
<http://www.netherlandsembassy.hr/>

BOEKAREST

Werkgebied: Roemenië, Bulgarije, Griekenland
Ir. Ing. M.Y. Brouwer, LNV-Attachee
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Aleea Alexandru 20, Sector 1, 011823 Boekarest, Roemenië
Tel.: (00-40) 21.231.5657 (LNV)
Fax: (00-40) 21.231.6373 (LNV)
E-mail: nlbkragr@olanda.kappa.ro
2° E-mail: bkr-lnv@minbuza.nl
<http://www.olanda.ro/>

Bureau Athene

Mw. M. Plessas-Schallenburg, Technisch Assistent
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Leoforos Vassileos Konstantinou 5-7, Athene 106-74, Griekenland
Tel.: (00-30) 2.107.254.960
Fax: (00-30) 2.107.254.907
E-mail: ath-lnv@minbuza.nl
<http://www.dutchembassy.gr>

Bureau Sofia

Mw. D.H. Milenkova, Technisch Assistent
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Oborishte 15, 1504 Sofia, Bulgarije
Postadres: P.O. Box 91, 1000 Sofia, Bulgarije
Tel.: (00-359) 2.8160.380 (LNV)
Fax: (00-359) 2.8160.381 (LNV)
E-mail: nlsofagr@bulpost.net
2° E-mail: nlsofagr@bulpost.net
<http://www.netherlandsembassy.bg>

BRASÍLIA

Werkgebied: Brazilië
Dhr. J.G. van de Vooren, LNV-Raad
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Ses Avenida das Nações, QD. 801, Lote 05 CEP 70405-900 Brasília - DF, Brazilië
Postadres: Caixa Postal 07/0098, CEP 05422-970 Brasília - DF, Brazilië
Tel.: (00-55) 61.321.4769 (BZ)
Fax: (00-55) 61.323.5342 (LNV)
E-mail: nlbraagr@uol.com.br
2° E-mail: bra-lnv@minbuza.nl
<http://www.embaixada-holandia.org.br>

Bureau São Paulo

Mw. F.E. Heering, Administratief medewerker Consulaat-Generaal der Nederlanden
Bezoekadres: Avenida Brigadeiro Faria Lima 1779, 3 - andar CEP 01451-001-Sao Paulo-SP, Brazilië
Postadres: Caixa Postal 11302, CEP 05422-970-Sao Paulo-SP, Brazilië
Tel.: (00-55) 11.3811.3300 (BZ)
Fax: (00-55) 11.3819.0903 (LNV)
E-mail: nlsoagr@uol.com.br
2° E-mail: sao-lnv@minbuza.nl
<http://www.embaixada-holandia.org.br>

BRUSSEL

Werkgebied: België, Luxemburg
Jhr. Mr. ing. K.H.A. von Chrismar, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, H. Debroullaan 48, 1160 Brussel, België
Tel.: (00-32) 2.679.1550 (LNV)
Fax: (00-32) 2.679.1780 (LNV)
E-mail: nlbruagro@euronet.be
2° E-mail: bru-lnv@minbuza.nl
<http://www.netherlandseambassade.be>

BRUSSEL PV-EU

Mw. Drs. M.A.J. Vaes, LNV-Raad
Dhr. G.P.G. Kunst, LNV-Raad
Drs. A.M. Akkerman, Raad voor Veterinaire Aangelegenheden
Mr. O.B.M. Meuffels, LNV-Attachee
Ir. F. Vroegop, LNV-Attachee
Mw. Drs. S.J.C.W. Bont, LNV-Attachee
Post/Bezoekadres: Permanente Vertegenwoordiging van het Koninkrijk der Nederlanden bij de Europese Unie, H. Debroullaan 48, 1160 Brussel, België
Tel.: (00-32) 2.679.1545/1546 (LNV)
Fax: (00-32) 2.679.1776/1783 (LNV)
E-mail: bre-lnv@minbuza.nl
<http://www.netherlandseambassade.be>
Tevens belast met procurement-aangelegenheden in het kader van de ontwikkelingsfondsen van de EU.

BUENOS AIRES

Werkgebied: Argentinië, Chili, Uruguay
Drs. M. van Genne, LNV-Raad
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Edificio Porteño II, Olga Cossentini 831, Pisos 3 y 4, C1107 BVA Buenos Aires, Argentinië
Postadres: Ambassade der Nederlanden, Olga Cossentini 831, C1107 BVA Buenos Aires, Argentinië
Tel.: (00-54) 11.4338.0090 (LNV)
Fax: (00-54) 11.4338.0091 (LNV)
E-mail: nlbueagr@embajadaholanda.int.ar
2° E-mail: bue-lnv@minbuza.nl
<http://www.embadadaholanda.int.ar>

DAMASCUS (zie Kairo)

GENÈVE PV-WTO

Werkgebied: Permanente Vertegenwoordiging van het Koninkrijk der Nederlanden bij de WTO (Wereldhandelsorganisatie) en andere internationale organisaties te Genève (UNCTAD, UNEP, WHO, WIPO/UPOV)
Ir. R.P. Lapperre, LNV Raad
Postadres: C.P. 196, 1211 Genève 20 CIC, Zwitserland
Tel.: (00-41) 22.748.1822/08 (LNV)
Fax: (00-41) 22.748.1828 (BZ)
E-mail: nlgevaagr@bluewin.ch
2° E-mail: roald.lapperre@minbuza.nl

HANOI (zie Bangkok)

HONG KONG SAR (zie Peking)

JAKARTA

Werkgebied: Indonesië, Maleisië, Singapore, tevens voor Association of South-East Asian Nations (ASEAN)
Ir. F.A.G.M. Claassen, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Jalan H.R. Rasuna Said, Kavel S-3, Kuningan, Jakarta 12950, Indonesië
Tel.: (00-62) 21.524.1032/48 (LNV)
Fax: (00-62) 21.526.2230 (LNV)
E-mail: nljakagr@jrne.or.id
2° E-mail: jak-lnv@minbuza.nl
<http://www.netherlandsembassy.or.id/>

Bureau Singapore

Dhr. K.C. Chong, Technisch Assistent
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, 541 Orchard Road, 13-01 Liat Towers, Singapore 238881
Postadres: Tanglin P.O. Box 447, Singapore 912415
Tel.: (00-65) 6739.1121
Fax: (00-65) 6737.1940
E-mail: nlsinagr@singnet.com.sg
2° E-mail: sin-lnv@minbuza.nl
<http://www.nethemb.org.sg>

KAIRO

Werkgebied: Egypte, Jordanië, Libanon, Syrië
Ir. H.L.M. van Wissen, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, 18, Hassan Sabri Street, 11211, Zamalek, Kairo, Egypte
Tel.: +202 736 38 63 / 739 55 71/2/3
Fax: +202 736 09 36
E-mail: nlkaiagr@hollandemb.org.eg
2° E-mail: kai-lnv@minbuza.nl
<http://www.hollandemb.org.eg>

Bureau Damascus

Mw. Samar Kadri, Technisch Assistent
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Abou Roumaneh, Al-Jalaa Street, Imm. Tello, Damascus, Syrië
Postadres: Boîte Postale 702, Damascus, Syrië
Tel.: (00-963) 11.333.5119/6871 (BZ)
Fax: (00-963) 11.333.9369 (BZ)
E-mail: nldamagr@cyberia.net.lb
2° E-mail: dmc-lnv@minbuza.nl

KIEV

Werkgebied: Oekraïne, Armenië, Azerbeidzjan, Georgië, Moldavië
Ir. A.A. Verhagen, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Kontraktova Ploscha 7, 01901 Kiev, Oekraïne
Tel.: (00-380) 44.490.8223 (LNV)
Fax: (00-380) 44.490.8266 (LNV)
E-mail: kievagron@ukr.net
2° E-mail: kie-lnv@minbuza.nl
<http://www.holland.com.ua>

Activiteitenkalender

Programma Bilaterale Economische Samenwerking van de directie Industrie en Handel

Onderstaande activiteiten zijn op alfabetische volgorde gerangschikt per regio en per land.

Regio/ land	Periode 2005	Activiteit	Inlichtingen uitvoering	Inlichtingen markt
Amerika				
Brazilië	26-30 september	Spreekdagen (werkgebied Brazilië) te Den Haag	Mw. E. Verboom 070 378 41 62	Ing. J. Porte 070 378 44 28
Mexico	3-7 oktober	Spreekdagen (werkgebied Mexico, Cuba) te Den Haag i.c.m. Verenigde Staten	Mw. E. Verboom 070 378 41 62	Ing. J. Porte 070 378 44 28
Verenigde Staten	3-7 oktober	Spreekdagen (werkgebied Verenigde Staten, Puerto Rico, Canada) te Den Haag i.c.m. Mexico	Mw. E. Verboom 070 378 41 62	Ir. O.T.J. Stiekema 070 378 42 35
Azië/Oceanië				
China	19 - 21 september	Sweet China te Shanghai, vakbeurs voor de bakkerij- en zoetwarenindustrie (collectieve inzending met displayvitrines)	PlusProject 0341 455 655	LNV-bureau 00 86 10 65324464
Indonesië	12 - 16 december	Spreekdagen (werkgebied Indonesië, Maleisië, Singapore, ASEAN) te Den Haag	Mw. Verboom 070 378 41 62	Ing. W.J.C. Huisman 070 378 41 66
Japan	13 - 17 juni	Spreekdagen (werkgebied Japan) te Den Haag i.c.m. Zuid Korea	Mw. E. Verboom 070 378 41 62	Drs. R.WCh. van den Bergh 070 378 42 46
Taiwan	18 - 23 september	Sierteeltmissie i.s.m. EVD	EVD 070 778 83 66	Mw. I. Korving 070 378 4797
Thailand	19 - 23 september	Spreekdagen (werkgebied Thailand, Filippijnen, Vietnam) te Den Haag	Mw. E. Verboom 070 378 41 62	Ing. W.J.C. Huisman 070 378 41 66
Zuid-Korea	13 - 17 juni	Spreekdagen (werkgebied Zuid-Korea, Taiwan) te Den Haag i.c.m. Japan	Mw. E. Verboom 070 378 41 62	Mw. I. Korving 070 378 4797
EU				
Hongarije	30 mei - 3 juni	Spreekdagen (werkgebied Hongarije, Bosnië-Herzegovina, Kroatië, Slovenië, Servië-Montenegro, Oostenrijk) te Den Haag i.c.m. Roemenië	Mw. E. Verboom 070 378 41 62	LNV-Bureau 00 36 1 336 6380
Polen	12 - 16 september	Spreekdagen (werkgebied Polen, Letland, Litouwen) te Den Haag	Mw. E. Verboom 070 378 41 62	LNV-bureau 00 48 22 559 1269
Tsjechië	6 - 10 juni	Spreekdagen (werkgebied Tsjechië, Slowakije) te Den Haag	Mw. E. Verboom 070 378 41 62	LNV-bureau 00 420 233 015218
Overig Europa				
Oekraïne	9 - 11 mei	Tuinbouwmissie te Kiev, o.l.v. mw. Karien van Gennip., staatssecretaris internationaal ondernemen	PEM 0321 378 933	Ir. A.M. Vroegop 070 378 54 66
Roemenië	30 mei - 3 juni	Spreekdagen (werkgebied Roemenië, Bulgarije, Griekenland) te Den Haag i.c.m. Hongarije	Mw. E. Verboom 070 378 41 62	Ir. R. van der Laan 070 378 51 40
Midden-Oosten/Afrika				
Abu Dhabi	14 - 18 november	Spreekdagen (werkgebied Verenigde Arabische Emiraten, Saoedi-Arabië) te Den Haag i.c.m. Egypte, Iran	Mw. E. Verboom 070 378 41 62	Ir. J.K. Water 070 378 40 76
Egypte	14 - 18 november	Spreekdagen (werkgebied Egypte, Jordanië, Libanon, Syrië) te Den Haag i.c.m. Abu Dhabi, Iran	Mw. E. Verboom 070 378 41 62	Ir. J.K. Water 070 378 40 76
Iran	14 - 18 november	Spreekdagen (werkgebied Iran) te Den Haag i.c.m. Abu Dhabi, Egypte	Mw. E. Verboom 070 378 41 62	LNV-bureau 00 98 21 255 5094
Turkije	7 - 11 november	Spreekdagen (werkgebied Turkije, Israël, Palestijnse Gebieden) te Den Haag	Mw. E. Verboom 070 378 41 62	Mw. Mr. G.G.R. Blom 070 378 56 65
VNU: VNU Exhibitions Europe, PEM: Phaff Export Marketing, NCH: Nederlands Centrum voor Handelsbevordering				

Onder dit motto werkt het Ministerie van LNV aan veilig, verantwoord geproduceerd voedsel en een vitale natuur. Het platteland moet economisch gezond blijven, met behoud van landschap en cultuur. Ten slotte wil LNV de internationale concurrentiekracht van de agrarische sector versterken, met

maatschappelijk verantwoord ondernemen als uitgangspunt. LNV heeft anderen nodig om dit te realiseren. Alle betrokkenen moeten hun verantwoordelijkheid nemen. Transparante besluitvorming is daarbij voorwaarde. LNV geeft richting, stelt waar nodig kaders, stimuleert en financiert.

